

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

7/2013

(άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ (αα) Ν.4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 6^η Ιουνίου του έτους δύο χιλιάδες δεκατρία (2013) ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.00 μ.μ., στην έδρα της, στην οδό Τσακάλωφ 34 και Δημοκρίτου, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Πρόεδρος:** Βασίλειος Φλωρίδης,
- 2. Αντιπρόεδρος:** Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης (ο οποίος νόμιμα αναπληρώνει τον Αντιπρόεδρο Αναστάσιο Μπάνο που απουσίαζε λόγω κωλύματος)
- 3. Μέλη:** Μιχαήλ Σφακιανάκης
Χρύσανθος Τάσσης (ο οποίος νόμιμα αναπληρώνει το τακτικό Μέλος Νικόλαο Κοσμίδη που απουσίαζε λόγω κωλύματος).

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητές: Αικατερίνη Κυριαζή, Ειρήνη Στρογγύλη Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Σχετ: Το με αριθμό πρωτ. 12159/7-5-2013 έγγραφο του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων (αρ. πρωτ. Εισερχ. 2143/9-5-2013)

Θέμα: Διατύπωση γνώμης σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (αα) του Ν.4013/2011 επί νομοθετικών ρυθμίσεων που προτείνονται από τον Αναπληρωτή Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων στο σχέδιο Νόμου «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις» και αφορούν σε τροποποίηση των διατάξεων του Ν. 3669/2008 και του Ν. 3614/2007, όπως ισχύουν.

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Σύμφωνα με το αρθ. 2 παρ. 2, περ. γ (αα) του Ν.4013/2011 ορίζεται ότι «*Η Αρχή γνωμοδοτεί επί των διατάξεων σχεδίων νόμων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις πριν από την κατάθεσή τους στη Βουλή. Αν ο αρμόδιος Υπουργός διαφωνεί με τη γνώμη της Αρχής, η Αρχή δύναται να συγκαλεί συσκέψεις, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της και εκπροσώπων όλων των συναρμόδιων Υπουργείων με σκοπό την ανταλλαγή και σύγκλιση των απόψεων. Στις εν λόγω συσκέψεις η Αρχή και κάθε συναρμόδιος Υπουργός μπορούν να ζητούν τη συμμετοχή ανεξάρτητων τρίτων, ειδικών σε θέματα δημοσίων συμβάσεων. Οι συσκέψεις αυτές πραγματοποιούνται σε διάστημα δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την περιέλευση της πρόσκλησης της Αρχής στους συμμετέχοντες. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής δεν κωλύει τη συνέχιση της διαδικασίας ψήφισης του σχεδίου νόμου. Αν δεν αρθεί η διαφωνία μεταξύ του αρμόδιου Υπουργού και της Αρχής, στη γνώμη της Αρχής προσαρτάται έκθεση του Υπουργού στην οποία περιλαμβάνεται και ειδική αιτιολόγηση κάθε απόκλισης από το περιεχόμενο της γνώμης. Τα εν λόγω έγγραφα συνοδεύουν τα σχέδια νόμων κατά την κατάθεσή τους στη Βουλή και αναρτώνται με επιμέλεια της Αρχής στην ιστοσελίδα της. Σε περίπτωση απόκλισης του σχεδίου νόμου από τη γνώμη της Αρχής, η αρμόδια επιτροπή της Βουλής δύναται να καλεί, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, σε ακρόαση τον Πρόεδρο της Αρχής.....*

Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας περίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα του οικείου οργάνου. Με την άπρακτη παρέλευση της άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής”.

Το υποβληθέν σχέδιο νομοθετικών ρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο νόμο για «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις» περιέχει διατάξεις που αφορούν α) στην συμπληρωματική εφαρμογή των διατάξεων του Αστικού Κώδικα στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων, β) στην εφαρμογή της διαδικασίας Διαιτησίας στα συγχρηματοδοτούμενα δημόσια έργα και γ) στους δείκτες βιωσιμότητας για κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων σε τάξεις και κατηγορίες του ΜΕΕΠ (άρθρο 100 του ν. 3669/2008), όπως ειδικότερα αναλύεται κατωτέρω.

II. Οι υποβληθείσες στην Αρχή νομοθετικές ρυθμίσεις και το υποβληθέν σχέδιο αιτιολογικής έκθεσης.

A. Ο Αναπληρωτής Υπουργός Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων με την προτεινόμενη ρύθμιση, προτείνει τα εξής:

1. Την προσθήκη της παραγράφου 11 στο άρθρο 30 της Κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3669/2008 (Α' 116) ως εξής:

«Στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο αυτόν, όπως κάθε φορά ισχύει».

2. Την προσθήκη άρθρου 25Α μετά το άρθρο 25 του ν. 3614/2007 (Α' 267) ως εξής:

«Άρθρο 25^Α

Διαδικασία Διαιτησίας

1. Στις συγχρηματοδοτούμενες Συμβάσεις Δημοσίων Έργων στις οποίες Κύριος του Έργου ή/και Φορέας Κατασκευής είναι δημόσια επιχείρηση του ν. 3429/2005, στις οποίες ως διαδικασία επίλυσης διαφορών προβλέπονται οι διατάξεις των άρθρων 76 και 77 του ν. 3669/2008 ή των άρθρων 12 και 13 του ν. 1418/1984, όλες οι διαφορές που ανακύπτουν μεταξύ του Κυρίου του Έργου ή/και του Φορέα Κατασκευής και του Αναδόχου από την εφαρμογή ή ερμηνεία της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου ή με αφορμή αυτή, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της, από τη θέση σε ισχύ της παρούσας και εφεξής, δύνανται, με επιλογή του Κυρίου του Έργου ή του Αναδόχου, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 3, να επιλύονται με τη διαδικασία Διαιτησίας που προβλέπεται στην παρ. 5 του παρόντος.

2. Στις Διακηρύξεις που θα προκηρυχθούν μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας, σχετικώς με συγχρηματοδοτούμενες Συμβάσεις Δημοσίων Έργων μπορεί να προβλέπεται για την επίλυση των διαφορών η εφαρμογή, κατ' επιλογή, είτε των διατάξεων των άρθρων 76 και 77 του ν. 3669/2008 είτε της διαδικασίας Διαιτησίας του παρόντος άρθρου.

3. Η επιλογή της διαδικασίας Διαιτησίας του παρόντος άρθρου γίνεται με έγγραφη δήλωση – πρόταση, κοινοποιούμενη πάντοτε με Δικαστικό Επιμελητή, στον αντισυμβαλλόμενο και στον εποπτεύοντα τον Κύριο του Έργου Υπουργό, επί της οποίας, αποφαινεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας 30 ημερών ο, ως άνω, Υπουργός. Όλες οι ως άνω διαφορές, για την επίλυση των οποίων τα συμβαλλόμενα Μέρη επέλεξαν κατά τα ανωτέρω την προσφυγή στη διαδικασία της Διαιτησίας του παρόντος άρθρου θα επιλύονται σύμφωνα με τις κατωτέρω διατάξεις.

Εφόσον τα συμβαλλόμενα Μέρη επιλέξουν εγγράφως, κατά τα ανωτέρω, την προσφυγή στη διαδικασία Διαιτησίας, η διαδικασία αυτή, όπως περιγράφεται στις παραγράφους 4 και 5, θα εφαρμόζεται πλέον και για όλες τις υπόλοιπες διαφορές που τυχόν ανακύψουν εφεξής μεταξύ των συμβαλλόμενων Μερών.

4. Οποιοδήποτε από τα μέρη πριν προσφύγει στη διαδικασία Διαιτησίας, οφείλει να υποβάλλει Ένσταση. Η Ένσταση ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, αφότου το ενδιαφερόμενο Μέρος έλαβε πλήρη γνώση της πράξης ή παράλειψης του αντισυμβαλλόμενου Μέρους, που προσβάλλει έννομο συμφέρον του και ασκείται με επίδοση σχετικού εγγράφου με δικαστικό επιμελητή. Εντός δύο (2) μηνών από την προς αυτό επίδοση της Ένστασης το Μέρος που λαμβάνει το έγγραφο της ένστασης υποχρεούται, να εκδώσει και κοινοποιήσει με

δικαστικό επιμελητή προς το αντισυμβαλλόμενο Μέρος τη σχετική απόφασή του. Σε περίπτωση που η Ένσταση απορριφθεί στο σύνολό της ή μερικώς ή παρέλθει άπρακτη η ως άνω προθεσμία, το ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία της Διαιτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5. Η προθεσμία για την άσκηση Ένστασης και η προθεσμία για την έκδοση Απόφασης επί της Ένστασης, αναστέλλουν την προθεσμία προσφυγής στη διαδικασία της Διαιτησίας. Η άσκηση Ένστασης ή η διεξαγωγή διαδικασίας Διαιτησίας δεν αναστέλλει την εκτέλεση των συμβατικών εργασιών της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου. Κατ' εξαίρεση, ο Ανάδοχος δεν υποχρεούται να υποβάλλει Ένσταση, για όσες διαφορές έχουν ήδη ανακύψει μέχρι την κατά τα ως άνω επιλογή της διαδικασίας Διαιτησίας, για τις οποίες έχει ήδη απορριφθεί, ρητώς ή σιωπηρώς, ένσταση του Αναδόχου, υποβληθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 ή του άρθρου 12 του ν. 1418/1984.

5. Κάθε Μέρος που θεωρεί ότι υπάρχει διαφορά προς επίλυση μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία Διαιτησίας εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης προς αυτό της απόφασης του αντισυμβαλλόμενου Μέρους επί της Ένστασης ή της απράκτου παρόδου της δίμηνης προθεσμίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, με την κατάθεση αίτησης περί υποβολής της διαφοράς σε Διαιτησία του που κοινοποιείται στο άλλο Μέρος. Η αίτηση αυτή περιέχει σαφή περιγραφή της διαφοράς και ορισμό Διαιτητή για λογαριασμό του προσφεύγοντος. Αντίγραφο της αίτησης κοινοποιείται υποχρεωτικά προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο οποίος θα διεξάγει και τη σχετική κλήρωση της παραγράφου 7.

6. Το Διαιτητικό Δικαστήριο αποτελείται από τρεις (3) Διαιτητές. Το κάθε Μέρος θα ορίζει ένα Διαιτητή. Σε περίπτωση μη διορισμού Διαιτητή από τον καθ' ου η αίτηση εντός οκτώ (8) ημερών από την προς αυτόν επίδοση της αίτησης περί υποβολής της διαφοράς σε Διαιτησία, ο δεύτερος Διαιτητής θα ορίζεται για λογαριασμό του καθ' ου από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη της σχετικής αίτησης του αιτούντος.

7. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας εντός τριών (3) ημερών από την κατά τα ανωτέρω κοινοποίηση σε αυτόν της αίτησης, ορίζει με κλήρωση ως Επιδιαιτητή, Σύμβουλο Επικρατείας, περιλαμβανομένων του Προέδρου και των Αντιπροέδρων.

8. Η Διαιτησία διεξάγεται στην Αθήνα, στην Ελληνική γλώσσα και διέπεται από τις διατάξεις 867 έως 903 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το Δικαστήριο εφαρμόζει τους όρους της παρούσας και τις διατάξεις της κείμενης Ελληνικής Νομοθεσίας. Η απόφαση λαμβάνεται υπό των Διαιτητών κατά πλειοψηφία. Το διαιτητικό Δικαστήριο δικαιούται, στο πλαίσιο εκκρεμούσας σε αυτό διαφοράς, να διατάσσει τη διενέργεια σχετικής πραγματογνωμοσύνης και να εκδίδει και αποφάσεις προσωρινής αναστολής.

9. Η διαιτητική απόφαση καθορίζει τις δαπάνες της Διαιτησίας και της πραγματογνωμοσύνης, κατά περίπτωση και την κατανομή τους στα Μέρη. Η απόφαση εκδίδεται το συντομότερο δυνατό και πάντως όχι πέραν των τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία διορισμού του Επιδιαιτητή. Το διαιτητικό Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήσεως εκατέρου των Μερών ή με πρωτοβουλία του, να παρατείνει την εν λόγω προθεσμία για σπουδαίο λόγο.

10. Η διαιτητική απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα και είναι δεσμευτική και για τα δύο Μέρη, τα οποία ρητά αναλαμβάνουν την υποχρέωση άμεσης συμμόρφωσής τους προς αυτή. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται αγωγή ακύρωσης της διαιτητικής αποφάσεως για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 897 του Κωδ. Πολ. Δικ. Αν από την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης πιθανολογείται κίνδυνος βλάβης της οποίας η αποκατάσταση είναι ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη μπορεί να διαταχθεί μετά από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ολική ή μερική αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης με τον όρο παροχής ανάλογης εγγύησης ή χωρίς εγγύηση αν η αγωγή ακυρώσεως είναι προδήλως βάσιμη ή να εξαρτηθεί η εκτέλεση της απόφασης από την παροχή εγγύησης του νικήσαντος διαδίκου.

11. Σε περίπτωση μη συμμετοχής κατά τη διαιτητική διαδικασία ή μη υπογραφής για οποιοδήποτε λόγο της διαιτητικής απόφασης από Διαιτητή, αρκεί η μνεία του γεγονότος αυτού στην απόφαση, η οποία υπογράφεται πάντοτε από τον Επιδιαιτητή.

12. Η προσφυγή στη διαδικασία Διαιτησίας δεν αίρει τη δυνατότητα των Μερών να επιδιώξουν παραλλήλως την συμβιβαστική επίλυση της μεταξύ τους διαφοράς, χωρίς αυτές οι προσπάθειες επίλυσης να έχουν ως αποτέλεσμα την αναστολή της εν λόγω διαδικασίας ή των προθεσμιών της, εκτός ρητής αντίθετης έγγραφης συμφωνίας των Μερών.

13. α) Οι διατάξεις της παραγράφου 1, δύνανται να εφαρμόζονται και για τις διαφορές, που έχουν ήδη ανακύψει μεταξύ των Συμβαλλομένων των ως άνω Συμβάσεων Δημοσίων Έργων, από την εφαρμογή ή ερμηνεία της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου ή με αφορμή αυτή, μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος άρθρου, εφόσον για τις διαφορές αυτές δεν έχει ήδη λάβει χώρα η επ' ακροατηρίω συζήτηση της τυχόν ασκηθείσης προσφυγής του Αναδόχου ενώπιον Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 77 του ν. 3669/2008 ή του άρθρου 13 του ν. 1418/1984.

β) για όσες από τις ως άνω Συμβάσεις Δημοσίου Έργου δεν έχουν ανακύψει διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών μέχρι τη θέση σε ισχύ της παρούσας, για τις διαφορές που τυχόν ανακύψουν εφεξής, η επιλογή των Μερών της παραγράφου 3 για την προσφυγή στη διαδικασία διαιτησίας θα εκδηλούται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την έγγραφη δήλωση της πρώτης διαφοράς. Εφόσον για την πρώτη διαφορά, που ανακύψει μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, τα συμβαλλόμενα Μέρη επιλέξουν κατά τα ανωτέρω την προσφυγή στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται με τις διατάξεις της παρούσας, η διαδικασία αυτή θα εφαρμόζεται πλέον και για όλες τις υπόλοιπες ως άνω διαφορές μεταξύ των συμβαλλόμενων Μερών.

γ) για όσες από τις ως άνω Συμβάσεις Δημοσίου Έργου έχουν ήδη ανακύψει διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών μέχρι τη θέση σε ισχύ της παρούσας, για τις εν λόγω ανακύψασες διαφορές, η επιλογή των Μερών για την προσφυγή στη διαδικασία διαιτησίας θα εκδηλούται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από τη θέση σε ισχύ της παρούσας. Στην περίπτωση αυτή, στην ως άνω συμφωνία των συμβαλλόμενων Μερών για την επιλογή της προβλεπόμενης με τις διατάξεις της παρούσας διαδικασίας επίλυσης διαφορών, υπό την επιφύλαξη της διατάξεως της περίπτωσης α της παραγράφου αυτής, θα περιλαμβάνεται και σχετική δήλωση του Αναδόχου του Δημόσιου Έργου, με την οποία θα παραιτείται από κάθε τυχόν ήδη ασκηθείσα εκ μέρους του ένσταση, αίτηση θεραπείας ή

προσφυγή καθώς και ότι θα προβεί εντός ευλόγου χρόνου σε κάθε απαιτούμενη προς τούτο ενέργεια ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου ή της αρμόδιας Αρχής».

3. Την τροποποίηση του άρθρου 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων που κυρώθηκε με το ν. 3669/2008. Ειδικότερα:

1. Την αντικατάσταση του σημείου i της περίπτωσης ε' της παραγράφου 8 του άρθρου 100 του ν. 3669/2008, ως εξής :

«i. Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (I.K.) προς το Σύνολο Υποχρεώσεων (Σ.Υ). Ως Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (I.K.) λαμβάνεται το μέγεθος που αναφέρεται στο σκέλος του παθητικού της εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικής επιχείρησης, ως «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων», μετά την αφαίρεση των Ειδικών Αφορολόγητων Αποθεματικών Τεχνικών Επιχειρήσεων, του Οφειλόμενου Κεφαλαίου και των «ποσών που προορίζονται για Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου». Για το διαχωρισμό των Ειδικών Αφορολόγητων Αποθεματικών Τεχνικών Επιχειρήσεων και τον προσδιορισμό του τμήματος που έχει φορολογηθεί και δεν αφαιρείται από το «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων», απαιτείται ειδική βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή.

Ως Σύνολο Υποχρεώσεων ορίζεται το άθροισμα των βραχυπρόθεσμων και των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης, με εξαίρεση τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που δεν αφορούν τραπεζικό δανεισμό, όπως αυτές προσδιορίζονται από βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή και...»

2. Την αντικατάσταση του δεύτερου εδαφίου του σημείου ii της περίπτωσης ε' της παρ.8 του άρθρου 100 του ν. 3669/2008, ως εξής:

«Οι δείκτες βιωσιμότητας, για επιχειρήσεις που κατατάσσονται στις τάξεις τέταρτη, πέμπτη, έκτη και έβδομη πρέπει να είναι μεγαλύτεροι του 0,6, δηλαδή $I.K. / Σ.Υ. > 0,6$ και $K.E. / B.Y. > 0,6$ ».

3. Την αντικατάσταση της παραγράφου 9 του άρθρου 100 του ν. 3669/2008, ως εξής :

«Οι δείκτες βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 99 του παρόντος Κώδικα, ελέγχονται ετησίως με την υποβαλλόμενη έκθεση δραστηριότητας και πρέπει να τηρούνται και κατά την τακτική και κατά την, με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας, έκτακτη αναθεώρηση των επιχειρήσεων του Μ.Ε.ΕΠ.

Σε περίπτωση μη τήρησής τους, ακολουθείται η διαδικασία έκτακτης αναθεώρησης με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας, η οποία ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της υποχρέωσης υποβολής τους.

Σε περίπτωση υποβιβασμού ή διαγραφής λόγω μη τήρησης των ως άνω αναφερομένων δεικτών, μετά την έκτακτη αναθεώρηση οι εργοληπτικές επιχειρήσεις δύνανται να επανακαταταχθούν, υποβάλλοντας στην αρμόδια Υπηρεσία αίτηση για έκτακτη αναθεώρηση με τα στοιχεία των οικονομικών τους καταστάσεων της επόμενης οικονομικής τους χρήσης.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορεί να ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία αναθεώρησης της παρούσας παραγράφου.»

4. Την προσθήκη παραγράφου 11 στο άρθρο 100 του ν. 3669/2008, ως εξής:

«Όπου στις διατάξεις περί Μ.Ε.ΕΠ. γίνεται αναφορά για προσωρινές οικονομικές καταστάσεις, αυτές υποχρεωτικά θα έχουν συνταχθεί στο τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο, πριν την υποβολή της αίτησης».

Β. Η αιτιολογία των προτεινόμενων διατάξεων από το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων, σύμφωνα με το σχέδιο αιτιολογικής έκθεσης που διαβιβάστηκε έχει ως εξής:

«Άρθρο

Με τη διάταξη της παρ. 11 προβλέπεται η εφαρμογή των διατάξεων του Αστικού Κώδικα στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων συμπληρωματικώς προς τις διατάξεις του ν. 3669/2008. Εκλείπει έτσι οποιαδήποτε αμφιβολία, ενόψει και της ευρύτατης διατύπωσης της σχετικής εξουσιοδοτικής διάταξης του άρθρου 26 παρ. 3 και 4 του ν. 2508/1997, δεδομένου ότι στην κωδικοποίηση της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων παραλήφθηκε η αντίστοιχη διάταξη της παρ. 11 του άρθρου 5 ν. 1418/1984.

Άρθρο

Διαδικασία Διαιτησίας

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού επιδιώκεται η θέσπιση ευέλικτης και ταχείας διαδικασίας επίλυσης διαφορών των συγχρηματοδοτούμενων δημοσίων έργων, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 76 επ. του ν. 3669/2008 ή των άρθρων 12 επ. του ν. 1418/1984. Η ρύθμιση αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στην επιτάχυνση του χρόνου εκτέλεσης των έργων αυτών, ανάγκη η οποία έχει επισημανθεί από όλες τις εργοληπτικές οργανώσεις της χώρας και από πολλές αναθέτουσες αρχές. Τούτο κρίνεται ιδιαιτέρως σημαντικό, ενόψει και της οικονομικής συγκυρίας, δεδομένου ότι τα συγχρηματοδοτούμενα έργα αποτελούν το μεγάλο κορμό των δημοσίων έργων που εκτελούνται σήμερα ή αναμένεται να εκτελεσθούν στο προβλεπτό μέλλον στη χώρα.

Στο πλαίσιο σεβασμού της αρχής του φυσικού δικαστή (Σ. άρθρο 8 παρ. 1, ΚΠολΔ άρθρο 109 παρ. 1), στις παρ. 2 και 3 προβλέπεται ότι για να είναι δυνατή η προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία επίλυσης διαφορών, τα μέρη της συγκεκριμένης κάθε φορά σύμβασης οφείλουν προηγουμένως να δηλώσουν εγγράφως την επιλογή της διαδικασίας αυτής.

Στις παρ. 4 και 5 επ. προβλέπονται δύο στάδια επίλυσης διαφορών με τη διαδικασία διαιτησίας. Ειδικότερα:

α) Η υποβολή σχετικής ενστάσεως, κατά της πράξης ή παράλειψης του αντισυμβαλλόμενου μέρους, που προσβάλλει έννομο συμφέρον του. Το εν λόγω στάδιο είναι υποχρεωτικό και, με την επιφύλαξη της κατωτέρω εξαιρέσεως, δεν δύναται να παραλειφθεί. Στόχος του σταδίου αυτού είναι να δοθεί η δυνατότητα ταχείας διόρθωσης τυχόν ακούσιων σφαλμάτων ή παραλείψεων της υπηρεσίας. Κατ' εξαίρεση, για τις εκτελούμενες ήδη συμβάσεις, των οποίων οι συμβαλλόμενοι επιλέξουν αμοιβαία να υπαχθούν στη νέα ρύθμιση, ο ανάδοχος δεν υποχρεούται να υποβάλλει εκ νέου ένσταση, για όσες διαφορές έχουν ήδη ανακύψει μέχρι την κατά τα ως άνω υπογραφή της έγγραφης συμφωνίας για την επιλογή της παρούσας διαδικασίας επίλυσης διαφορών, για τις οποίες έχει ήδη απορριφθεί, ρητώς ή

σιωπηρώς, ένστασή του, υποβληθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του ν. 3669/2008 ή του άρθρου 12 του ν. 1418/1984.

β) Στην περίπτωση που μια ενδεχόμενη διαφορά δεν επιλυθεί στο προηγούμενο στάδιο (ένσταση), τότε για την επίλυση κάθε διαφοράς μεταξύ του κυρίου του έργου και του αναδόχου, που προκύπτει από την εφαρμογή ή ερμηνεία της σχετικής σύμβασης δημοσίου έργου ή με αφορμή αυτή, έκαστο των μερών μπορεί να προσφύγει στην προτεινόμενη διαδικασία διαιτησίας.

Στην παρ. 6 ορίζεται ότι, το διαιτητικό δικαστήριο θα αποτελείται από τρεις διαιτητές, οι δύο υποδεικνυόμενοι ένας από κάθε μέρος και ο τρίτος (επιδιαιτητής) με κλήρωση διενεργούμενη υπό του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Στην παρ. 8 επισημαίνεται ότι, η διαιτησία διεξάγεται στην Αθήνα, στην Ελληνική γλώσσα, διέπεται από τις διατάξεις 867 έως 903 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και η απόφαση λαμβάνεται κατά πλειοψηφία. Στην παρ. 10 προβλέπεται ότι η απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου είναι άμεσα εκτελεστή, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα και είναι δεσμευτική και για τα δύο μέρη. Πάντως η διαιτητική απόφαση μπορεί να προσβληθεί με αγωγή ακυρώσεως για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 897 Κωδ. Πολ. Δικ.

Στην παρ. 12 διευκρινίζεται ότι η προσφυγή στη διαδικασία επίλυσης των ανωτέρω διαφορών με τη Διαιτησία δεν στερεί τη δυνατότητα των συμβαλλόμενων μερών να επιδιώξουν παράλληλα τη συμβιβαστική επίλυση κάθε διαφοράς τους σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Κ. και τη λοιπή νομοθεσία.

Τέλος, με την παρ. 13, προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης που καταλαμβάνει και τις διαφορές, που έχουν τυχόν ανακύψει στις εκτελούμενες ήδη συμβάσεις των ως άνω δημοσίων έργων, εφόσον οι συμβαλλόμενοι επιλέξουν αμοιβαία να υπαχθούν στη νέα ρύθμιση, με την εξαίρεση των διαφορών για τις οποίες έχει ήδη λάβει χώρα η επ' ακροατηρίω συζήτηση της τυχόν ασκηθείσης προσφυγής του αναδόχου ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Η δυνατότητα αυτή θα συμβάλλει σημαντικά στην ευόδωση της ταχείας διευθέτησης μεγάλου αριθμού σωρευμένων εκκρεμών υποθέσεων των ήδη εκτελούμενων έργων. Με την ευέλικτη και ταχεία διαδικασία επίλυσης των εν λόγω διαφορών εξυπηρετούνται και τα υπό κατασκευή έργα, η εκτέλεση πολλών από τα οποία εμφανίζει στασιμότητα, λόγω σωρείας ανεπίλυτων διαφορών.

Οι διατάξεις της ρύθμισης είναι συμβατές με τους κανόνες της Ε.Ε. σχετικώς με τις αρχές της διαφάνειας των διαδικασιών, της ίσης μεταχειρίσεως των υποβαλλόντων προσφορές και του ελεύθερου ανταγωνισμού, καθόσον με τις εν λόγω ρυθμίσεις δεν μεταβάλλεται η οικονομική ισορροπία ούτε διευρύνεται το αντικείμενο της συμβάσεως, ούτε προστίθενται όροι οι οποίοι, αν είχαν γνωστοποιηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας συνάψεως της αρχικής συμβάσεως, θα είχαν ίσως ως αποτέλεσμα να επιτραπεί η συμμετοχή στη διαδικασία και άλλων διαγωνιζομένων από εκείνους που έγιναν αρχικώς δεκτοί ή να επιλεγεί μια προσφορά διαφορετική από εκείνη που αρχικώς επελέγη.

Άρθρο

Τροποποίηση του άρθρου 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων που κυρώθηκε με τον ν. 3669/2008

Οι δύο Δείκτες Βιωσιμότητας (Δ.Β.1 δηλ. $I.K. / \Sigma.Y > 1$ και Δ.Β.2 δηλ. $K.E. / B.Y. > 1$), ορίζονται ως εξής: Δ.Β.1 είναι Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (I.K.) όπως αυτό αναγράφεται στο σκέλος του Παθητικού, προς το Σύνολο των Υποχρεώσεων (Σ.Υ.) και

Δ.Β.2 είναι Κυκλοφορούν Ενεργητικό (Κ.Ε.), όπως αυτό αναγράφεται στο σκέλος του Ενεργητικού προς τις «Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις», όπως αυτές αναγράφονται στο σκέλος του Παθητικού.

Οι Δείκτες καθιερώθηκαν το έτος 2001, πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, σε ένα τελείως διαφορετικό οικονομικό πλαίσιο.

Έκτοτε δεν υπήρξε καμία τροποποίησή τους, πέραν του γεγονότος ότι αντί της υποχρέωσης συνεχούς τήρησής τους, ελέγχονται ανά τριετία κατά την τακτική αναθεώρηση των εργοληπτικών πτυχίων (ή διετία κατά την έκτακτη αναθεώρηση).

Στη σημερινή δύσκολη οικονομική συγκυρία, με βάση τους ισχύοντες Δείκτες Βιωσιμότητας, ένας μεγάλος αριθμός εργοληπτικών επιχειρήσεων 3^{ης} έως 7^{ης} τάξης δεν είναι σε θέση να καλύψει τις απαιτήσεις που θέτει η κωδικοποίηση της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων, η οποία κυρώθηκε με τον Ν. 3669/2008, για κατάταξή τους στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.).

Με την προτεινόμενη ρύθμιση των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, επέρχεται μείωση του ελαχίστου ορίου των Δεικτών Βιωσιμότητας από 1 σε 0,60, προκειμένου οι εργοληπτικές επιχειρήσεις να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στην υφιστάμενη οικονομική κατάσταση.

Επιπλέον, ο υπολογισμός του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων, ως μία από τις προϋποθέσεις κατάταξης των εργοληπτικών επιχειρήσεων 3^{ης} έως 7^{ης} τάξης στο Μ.Ε.ΕΠ τροποποιείται και εναρμονίζεται με τα ποσά του τύπου κατάταξης του άρθρου 99 του ν. 3669/2008 που προκύπτουν απευθείας από τους ισολογισμούς των εταιρειών, με αποτέλεσμα να καθίσταται ευχερέστερος ο έλεγχος των οικονομικών τους στοιχείων.

Επίσης με τη ρύθμιση της παραγράφου 3, οι υγιείς και δυναμικές εργοληπτικές επιχειρήσεις θα αναπτύσσονται χωρίς να αντιμετωπίζουν στρεβλώσεις από μη ικανές επιχειρήσεις καθ' όσον με την προτεινόμενη ρύθμιση, οι δείκτες θα ελέγχονται ετησίως και εφόσον δεν καλύπτονται ακολουθείται η διαδικασία έκτακτης αναθεώρησης του άρθρου 97 του ν. 3669/2008 με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας, η οποία ολοκληρώνεται εντός τετραμήνου από την λήξη της υποχρέωσης υποβολής των οικονομικών τους καταστάσεων. Επιπλέον, δίδεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό *Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων να ρυθμίζει κάθε σχετικό θέμα σχετικά με τη διαδικασία αναθεώρησης της παρούσας παράγραφοι.*

Ακόμα δίνεται η δυνατότητα σε περίπτωση υποβιβασμού ή διαγραφής της εργοληπτικής επιχείρησης λόγω μη τήρησης των δεικτών, να επανέλθει σε οποιαδήποτε τάξη για την οποία πληροί τις προϋποθέσεις σύμφωνα με τα στοιχεία του οριστικού ισολογισμού της επόμενης οικονομικής χρήσης με την διαδικασία της αναθεώρησης.

Τέλος, στην παρ.4 του άρθρου ορίζεται ότι οι προσωρινές οικονομικές καταστάσεις που αναφέρονται στο σύνολο των διατάξεων του Μ.Ε.Ε.Π. θα συντάσσονται σε ημερομηνία λήξης των ημερολογιακών τριμήνων, για καλύτερη λογιστική απεικόνιση και παρακολούθηση των οικονομικών στοιχείων των εταιρειών.

III. Η Γνώμη της Αρχής

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη:

α) Το με αριθμό πρωτ. 12159/7-5-2013 έγγραφο του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων (αρ. πρωτ. Εισερχ. 2143/9-5-2013)

β) την από 6-6-2013 εισήγηση των ειδικών επιστημόνων της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. , Αικατερίνης Κυριαζή και Ειρήνης Στρογγύλη,

μετά από διαλογική συζήτηση, που διεξήχθη κατά τη συνεδρίαση της 6-6-/2013¹,
γνωμοδοτεί ως εξής:

A. Εκτίμηση της Αρχής επί της αναγκαιότητας των προτεινόμενων ρυθμίσεων:

1. Σημειώνεται προκαταρκτικά ότι πρόκειται να μεταρρυθμιστεί, υπό τον συντονισμό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., μέχρι το Δ' τρίμηνο του 2013, το νομικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, με σκοπό την απλούστευση και ενοποίησή του, τον εξορθολογισμό των διοικητικών δομών και διαδικασιών και τη μείωση των καθυστερήσεων που σημειώνονται κατά τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων.

Το εθνικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων συγκροτείται από μία πληθώρα νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που ρυθμίζουν την σύναψή τους ανάλογα είτε με την αναθέτουσα αρχή (κεντρική κυβέρνηση / τοπική αυτοδιοίκηση, κρατικά ελεγχόμενα νομικά πρόσωπα), είτε το είδος της σύμβασης (έργα / προμήθειες / υπηρεσίες) είτε ακόμη και τον κλάδο της αγοράς (υγεία / πληροφορική κ.ο.κ.). Η διάσπαση αυτή του νομικού πλαισίου είναι σε σημαντικό βαθμό περιττή και δημιουργεί σύγχυση, τόσο στις αναθέτουσες αρχές, όσο και στους οικονομικούς φορείς.

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή θεωρεί ότι άμεση προτεραιότητα πρέπει να αποτελέσει η εκκίνηση διαδικασίας κωδικοποίησης και απλοποίησης των συναφών διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας, ώστε να δημιουργηθεί ένα συνεκτικό και ομοιόμορφο νομικό πλαίσιο, το οποίο θα συμβάλλει στην ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και την ενότητα της νομολογίας και θα περιορίσει ουσιαδώς την εμφάνιση δυσλειτουργιών κατά τη διενέργεια των διαγωνιστικών διαδικασιών.

Κατά συνέπεια, στόχος των πάσης φύσεως νομοθετικών πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται πρέπει να είναι η κατά το δυνατόν ενοποίηση του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και όχι αποσπασματικές ή εξαιρετικές ρυθμίσεις.

2. Ειδικότερα όσον αφορά τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, η Αρχή διαπιστώνει καταρχήν την αναγκαιότητα θέσπισης μέρους των προτεινόμενων διατάξεων υπό το πρίσμα όμως της υλοποίησης άρτιων και βέλτιστων δημοσίων έργων. Επιπλέον, η Αρχή διαπιστώνει καταρχήν την αναγκαιότητα θέσπισης μιας ευέλικτης και ταχείας διαδικασίας για την επίλυση διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση

¹ Σημειώνεται ότι κατά τη σημερινή συνεδρίαση, οι προτεινόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις έχουν ήδη συμπεριληφθεί στον ν. 4155/2013 ΦΕΚ Α/120/29-5-2013, υπό τα άρθρα 63, 64 και 66 αντίστοιχα, χωρίς να έχει προηγουμένως ληφθεί η γνωμοδότηση της Αρχής επ' αυτών εντός της ταχθείσας εκ του νόμου προθεσμίας, κατά παράβαση της σχετικής διάταξης του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ (αα) του ν. 4013/2011.

δημοσίων έργων, πλην όμως η ανάγκη αυτή θα πρέπει με στόχο την ενοποίηση του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, να εξυπηρετείται για το σύνολο των δημοσίων συμβάσεων και όχι μόνον αυτών που εντάσσονται σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις.

B. Επί του περιεχομένου των επιμέρους προτεινόμενων ρυθμίσεων

1.1. Με την προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση προστίθεται παράγραφος 11 στο άρθρο 30 του ν. 3669/2008, η οποία έχει ως εξής:

«Στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο αυτόν, όπως κάθε φορά ισχύει»².

1.2. Μετά την προτεινόμενη προσθήκη της παραγράφου 11 το άρθρο 30 του ν.3669/2008 έχει ως εξής:

«Άρθρο 30

Σύναψη σύμβασης

1. Η σύμβαση κατασκευής του έργου, όταν αυτή αποτελεί συνέχεια δημοπρασίας, συνάπτεται με την κοινοποίηση προς τον ανακηρυχθέντα ως ανάδοχο, της εγκριτικής του αποτελέσματος της δημοπρασίας απόφασης της προϊσταμένης αρχής. Οι συμβατικοί όροι περιέχονται στην αντίστοιχη διακήρυξη, στα τεύχη και σχέδια που την συνοδεύουν, στις οικείες εγκεκριμένες μελέτες, καθώς και στα τεύχη και σχέδια, στα οποία γίνεται παραπομπή ή αναφορά. Το, αποδεικτικού χαρακτήρα, έγγραφο συμφωνητικό που πρέπει να υπογράφεται μεταξύ των συμβαλλομένων μερών ύστερα από την σύναψη της σύμβασης, απαγορεύεται να μεταβάλλει τους συμβατικούς όρους. Σε κάθε άλλη περίπτωση η σύμβαση συνάπτεται με την υπογραφή του σχετικού εγγράφου.

2. α) Πριν από την εκ μέρους του Δημοσίου, των ν.π.δ.δ. και των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών σύναψη οποιασδήποτε σύμβασης έργου, προϋπολογισμού δαπάνης, χωρίς συνυπολογισμό του αναλογούντος φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), μεγαλύτερου του ποσού του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας αυτής από κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αν δεν διενεργηθεί έλεγχος, η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη. Για το σκοπό αυτόν υποβάλλεται από την προϊσταμένη αρχή φάκελος με όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία, ιδίως δε αυτά των οποίων η έλλειψη επιφέρει κατά την κειμένη νομοθεσία τον αποκλεισμό της συμμετέχουσας στο διαγωνισμό επιχείρησης.

Αν ο έλεγχος αποβεί αρνητικός η σύμβαση δεν συνάπτεται. Ο έλεγχος ολοκληρώνεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη διαβίβαση προς το Ελεγκτικό Συνέδριο του φακέλου.

β) Ο προβλεπόμενος από την περίπτωση α` της παρούσας παραγράφου έλεγχος νομιμότητας επί των συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων εκτέλεσης έργων διενεργείται υποχρεωτικά πριν από τη σύναψη τους από κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη υπερβαίνει το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.. Ο έλεγχος αυτός περατώνεται εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την κατάθεση του σχετικού φακέλου στο

² Η προτεινόμενη ρύθμιση αποτελεί το άρθρο 63 του ν. 4155/2013.

Ελεγκτικό Συνέδριο. Σε περίπτωση που από τον έλεγχο διαπιστωθεί έλλειψη στοιχείων, αυτά ζητούνται από τον αρμόδιο φορέα κατά τρόπο πλήρη και εξαντλητικό πριν την παρέλευση της ανωτέρω Προθεσμίας. Ο έλεγχος ολοκληρώνεται μετά την κατάθεση και των συμπληρωματικών στοιχείων σε κάθε περίπτωση εντός αποκλειστικής Προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεση αυτών. Εάν παρέλθουν οι ανωτέρω Προθεσμίες χωρίς το σχέδιο σύμβασης να έχει απορριφθεί με αιτιολογημένη πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου τούτο θεωρείται εγκεκριμένο.

γ) Οι προγραμματικές συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται μεταξύ δύο αναθετουσών αρχών, όπως αυτές ορίζονται στην παράγραφο 9 του άρθρου 1 του ν. 3316/ 2005 (ΦΕΚ 42 Α'), και αφορούν συγχρηματοδοτούμενα έργα, δεν εμπίπτουν στον προβλεπόμενο από την περίπτωση α' έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον το ύψος του προϋπολογισμού των έργων τα οποία αφορά η προγραμματική σύμβαση είναι κατώτερο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ. Για τις συμβάσεις ανάθεσης έργων που συνάπτονται στο πλαίσιο των προγραμματικών συμβάσεων εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα από την περίπτωση β'.

3. Μετά τον κατά ανωτέρω έλεγχο νομιμότητας της διαδικασίας ανάθεσης από το Ελεγκτικό Συνέδριο και πριν από τη σύναψη της σύμβασης, ακολουθείται η διαδικασία της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του παρόντος.

4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων 2 και 3 εφαρμόζονται υποχρεωτικά και στην περίπτωση διαγωνισμού μεταξύ περιορισμένου αριθμού επιχειρήσεων, όταν η ανάθεση γίνεται επί τη βάση της οικονομικής προσφοράς των διαγωνιζομένων.

5. Για την υπογραφή του εγγράφου συμφωνητικού καλείται ο ανάδοχος σε ορισμένο τόπο και σε ορισμένη Προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες. Η έγγραφη πρόσκληση γίνεται συγχρόνως με την κοινοποίηση προς τον ανάδοχο της αντίστοιχης εγκριτικής του αποτελέσματος της δημοπρασίας απόφασης της προϊσταμένης αρχής. Μέσα στην τασσόμενη Προθεσμία ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τις σχετικές εγγυήσεις και όλα τα απαιτούμενα από τη σύμβαση έγγραφα.

6. Αν ο ανάδοχος δεν προσέλθει για την υπογραφή του εγγράφου συμφωνητικού ή δεν προσκομίσει τα απαιτούμενα από την προηγούμενη παράγραφο στοιχεία και η σύμβαση έχει κατά τα παραπάνω ήδη συναφθεί, κηρύσσεται έκπτωτος από αυτήν, χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη κοινοποίηση ειδικής πρόσκλησης και καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου η εγγύηση συμμετοχής στη δημοπρασία, ως ειδική ποινή. Η έκπτωση κηρύσσεται με απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας και κατ' αυτής ο ανάδοχος δικαιούται να υποβάλει ένσταση εντός δέκα (10) ημερών από την παραλαβή της. Η εμπρόθεσμη υποβολή ένστασης αναστέλλει την επιβληθείσα έκπτωση από τη σύμβαση. Επί της ενστάσεως αποφασίζει οριστικά η προϊσταμένη αρχή.

7. Η σύμβαση, εκ μέρους του κυρίου του έργου, υπογράφεται, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στην εγκριτική του αποτελέσματος της δημοπρασίας απόφαση της προϊσταμένης αρχής, από τον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και αναγράφει πάντοτε τον κύριο του έργου.

8. Κατά την υπογραφή του εγγράφου συμφωνητικού ο ανάδοχος δηλώνει την έδρα του και την ακριβή διεύθυνση του. Μέχρι την πλήρη εκκαθάριση της εργολαβικής σύμβασης κάθε μεταβολή των στοιχείων αυτών δηλώνεται υποχρεωτικά και χωρίς καθυστέρηση στη διευθύνουσα υπηρεσία. Διαφορετικά κάθε κοινοποίηση που

γίνεται στην παλαιότερη διεύθυνση που έχει δηλώσει ο ανάδοχος, επιφέρει όλα τα νόμιμα αποτελέσματα της.

9. Ο ανάδοχος, κατά τον ίδιο παραπάνω χρόνο, δηλώνει εγγράφως αντίκλητο, κάτοικο της έδρας της διευθύνουσας υπηρεσίας. Ο αντίκλητος πρέπει να είναι αποδεκτός από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Η δήλωση του αναδόχου συνοδεύεται από δήλωση και του οριζομένου ως αντικλήτου ότι αποδέχεται τον γενόμενο διορισμό του. Κάθε κοινοποίηση προς τον αντίκλητο θεωρείται ότι γίνεται προς τον ανάδοχο. Αντικατάσταση του αντικλήτου είναι δυνατή με ανάλογη εφαρμογή της παραπάνω διαδικασίας. Η αντικατάσταση ισχύει μόνο μετά την αποδοχή του νέου αντικλήτου από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Η διευθύνουσα υπηρεσία έχει πάντοτε το δικαίωμα να ζητά την αντικατάσταση του αντικλήτου, αν αυτός αρνηθεί την παραλαβή εγγράφων ή απουσιάζει συστηματικά από την έδρα του ή γενικά κριθεί ακατάλληλος. Στην περίπτωση αυτή ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ορίσει χωρίς καμιά καθυστέρηση νέο αντίκλητο.

10. Κατά την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής έργου, ύστερα από διαγωνισμό, επανυπολογίζονται, σε συνδυασμό με την έκπτωση, οι προβλεπόμενες δαπάνες για το φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), την αναθεώρηση και γενικά οτιδήποτε προβλέπεται πέραν της δαπάνης κατασκευής του έργου.

11. Στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο αυτόν, όπως κάθε φορά ισχύει.»

- 1.3 Η Αρχή θεωρεί ότι η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί στην αποσαφήνιση της υφιστάμενης διάταξης ως προς τη συμπληρωματική εφαρμογή των διατάξεων του Αστικού Κώδικα στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο ν. 3669/2008. Αντίστοιχη πρόβλεψη για τη συμπληρωματική εφαρμογή των διατάξεων του Αστικού Κώδικα υπάρχει και στη διάταξη της παρ. 13 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984, η οποία κατά την κωδικοποίηση της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων παραλήφθηκε.
- 1.4 Η προτεινόμενη προσθήκη συνάδει απόλυτα με τη φύση της σύμβασης δημοσίου έργου, η οποία παρ' ότι συνιστά διοικητική σύμβαση, έχει κατά βάσει χαρακτηριστικά των συμβάσεων του ιδιωτικού δικαίου, προσαρμοσμένα όμως στις ιδιαιτερότητες του διοικητικού δικαίου. Ειδικότερα, μια σύμβαση δημοσίου έργου φέρει τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά μίας σύμβασης μίσθωσης έργου του αστικού δικαίου, της σύμβασης δηλαδή του που συνάπτεται μεταξύ ενός ιδιώτη εργοδότη και ενός εργολάβου για την κατασκευή ενός τεχνικού έργου η οποία ρυθμίζεται από τα άρθρα 681 επ. του Αστικού Κώδικα. Εξ αυτής ακριβώς της εννοιολογικής συγγένειας είχε προβλεφθεί στο ν. 1418/1984 στο άρθρο 5 παρ. 13 ότι «στις συμβάσεις κατασκευής δημοσίων έργων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο αυτόν ή στα εκτελεστικά του διατάγματα». Κατά την κωδικοποίηση της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων προφανώς εκ παραδρομής παραλήφθηκε η μεταφορά της διάταξης αυτής, παρ' ότι είναι αυτονόητη η εφαρμογή της.
- 1.5 Η Αρχή θεωρεί ότι, για λόγους πληρότητας και σαφήνειας, σκόπιμο είναι να προστεθεί η προτεινόμενη διάταξη στο άρθρο 30 του ν. 3669/2008 προς άρση οποιασδήποτε αμφιβολίας ως προς την εφαρμογή των διατάξεων του Αστικού Κώδικα συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του ν. 3669/2008.

2.1 Με την προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση, στο ν. 3614/2007 προστίθεται άρθρο 25 Α, το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 25 Α

Διαδικασία Διαιτησίας

1. Στις συγχρηματοδοτούμενες Συμβάσεις Δημοσίων Έργων στις οποίες Κύριος του Έργου ή/και Φορέας Κατασκευής είναι δημόσια επιχείρηση του ν. 3429/2005, στις οποίες ως διαδικασία επίλυσης διαφορών προβλέπονται οι διατάξεις των άρθρων 76 και 77 του ν. 3669/2008 ή των άρθρων 12 και 13 του ν. 1418/1984, όλες οι διαφορές που ανακύπτουν μεταξύ του Κυρίου του Έργου ή/και του Φορέα Κατασκευής και του Αναδόχου από την εφαρμογή ή ερμηνεία της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου ή με αφορμή αυτή, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της, από τη θέση σε ισχύ της παρούσας και εφεξής, δύνανται, με επιλογή του Κυρίου του Έργου ή του Αναδόχου, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 3, να επιλύονται με τη διαδικασία Διαιτησίας που προβλέπεται στην παρ. 5 του παρόντος.

2. Στις Διακηρύξεις που θα προκηρυχθούν μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας, σχετικώς με συγχρηματοδοτούμενες Συμβάσεις Δημοσίων Έργων μπορεί να προβλέπεται για την επίλυση των διαφορών η εφαρμογή, κατ' επιλογή, είτε των διατάξεων των άρθρων 76 και 77 του ν. 3669/2008 είτε της διαδικασίας Διαιτησίας του παρόντος άρθρου.

3. Η επιλογή της διαδικασίας Διαιτησίας του παρόντος άρθρου γίνεται με έγγραφη δήλωση – πρόταση, κοινοποιούμενη πάντοτε με Δικαστικό Επιμελητή, στον αντισυμβαλλόμενο και στον εποπτεύοντα τον Κύριο του Έργου Υπουργό, επί της οποίας, αποφαινεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας 30 ημερών ο, ως άνω, Υπουργός. Όλες οι ως άνω διαφορές, για την επίλυση των οποίων τα συμβαλλόμενα Μέρη επέλεξαν κατά τα ανωτέρω την προσφυγή στη διαδικασία της Διαιτησίας του παρόντος άρθρου θα επιλύονται σύμφωνα με τις κατωτέρω διατάξεις.

Εφόσον τα συμβαλλόμενα Μέρη επιλέξουν εγγράφως, κατά τα ανωτέρω, την προσφυγή στη διαδικασία Διαιτησίας, η διαδικασία αυτή, όπως περιγράφεται στις παραγράφους 4 και 5, θα εφαρμόζεται πλέον και για όλες τις υπόλοιπες διαφορές που τυχόν ανακύψουν εφεξής μεταξύ των συμβαλλόμενων Μερών.

4. Οποιοδήποτε από τα μέρη πριν προσφύγει στη διαδικασία Διαιτησίας, οφείλει να υποβάλλει Ένσταση. Η Ένσταση ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, αφότου το ενδιαφερόμενο Μέρος έλαβε πλήρη γνώση της πράξης ή παράλειψης του αντισυμβαλλόμενου Μέρους, που προσβάλλει έννομο συμφέρον του και ασκείται με επίδοση σχετικού εγγράφου με δικαστικό επιμελητή. Εντός δύο (2) μηνών από την προς αυτό επίδοση της Ένστασης το Μέρος που λαμβάνει το έγγραφο της ένστασης υποχρεούται, να εκδώσει και κοινοποιήσει με δικαστικό επιμελητή προς το αντισυμβαλλόμενο Μέρος τη σχετική απόφασή του. Σε περίπτωση που η Ένσταση απορριφθεί στο σύνολό της ή μερικώς ή παρέλθει άπρακτη η ως άνω προθεσμία, το ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία της Διαιτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5. Η προθεσμία για την άσκηση Ένστασης και η προθεσμία για την έκδοση Απόφασης επί της Ένστασης, αναστέλλουν την προθεσμία προσφυγής στη διαδικασία της Διαιτησίας. Η άσκηση Ένστασης ή η διεξαγωγή διαδικασίας Διαιτησίας δεν αναστέλλει την εκτέλεση των συμβατικών εργασιών της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου. Κατ' εξαίρεση, ο Ανάδοχος δεν υποχρεούται να υποβάλλει Ένσταση, για όσες διαφορές έχουν ήδη

ανακύψει μέχρι την κατά τα ως άνω επιλογή της διαδικασίας Διαιτησίας, για τις οποίες έχει ήδη απορριφθεί, ρητώς ή σιωπηρώς, ένσταση του Αναδόχου, υποβληθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 ή του άρθρου 12 του ν. 1418/1984.

5. Κάθε Μέρος που θεωρεί ότι υπάρχει διαφορά προς επίλυση μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία Διαιτησίας εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης προς αυτό της απόφασης του αντισυμβαλλόμενου Μέρους επί της Ένστασης ή της απράκτου παρόδου της δίμηνης προθεσμίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, με την κατάθεση αίτησης περί υποβολής της διαφοράς σε Διαιτησία του που κοινοποιείται στο άλλο Μέρος. Η αίτηση αυτή περιέχει σαφή περιγραφή της διαφοράς και ορισμό Διαιτητή για λογαριασμό του προσφεύγοντος. Αντίγραφο της αίτησης κοινοποιείται υποχρεωτικά προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο οποίος θα διεξάγει και τη σχετική κλήρωση της παραγράφου 7.

6. Το Διαιτητικό Δικαστήριο αποτελείται από τρεις (3) Διαιτητές. Το κάθε Μέρος θα ορίζει ένα Διαιτητή. Σε περίπτωση μη διορισμού Διαιτητή από τον καθ' ου η αίτηση εντός οκτώ (8) ημερών από την προς αυτόν επίδοση της αίτησης περί υποβολής της διαφοράς σε Διαιτησία, ο δεύτερος Διαιτητής θα ορίζεται για λογαριασμό του καθ' ου από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη της σχετικής αίτησης του αιτούντος.

7. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας εντός τριών (3) ημερών από την κατά τα ανωτέρω κοινοποίηση σε αυτόν της αίτησης, ορίζει με κλήρωση ως Επιδιαιτητή, Σύμβουλο Επικρατείας, περιλαμβανομένων του Προέδρου και των Αντιπροέδρων.

8. Η Διαιτησία διεξάγεται στην Αθήνα, στην Ελληνική γλώσσα και διέπεται από τις διατάξεις 867 έως 903 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το Δικαστήριο εφαρμόζει τους όρους της παρούσας και τις διατάξεις της κείμενης Ελληνικής Νομοθεσίας. Η απόφαση λαμβάνεται υπό των Διαιτητών κατά πλειοψηφία. Το διαιτητικό Δικαστήριο δικαιούται, στο πλαίσιο εκκρεμούσας σε αυτό διαφοράς, να διατάσσει τη διενέργεια σχετικής πραγματογνωμοσύνης και να εκδίδει και αποφάσεις προσωρινής αναστολής.

9. Η διαιτητική απόφαση καθορίζει τις δαπάνες της Διαιτησίας και της πραγματογνωμοσύνης, κατά περίπτωση και την κατανομή τους στα Μέρη. Η απόφαση εκδίδεται το συντομότερο δυνατό και πάντως όχι πέραν των τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία διορισμού του Επιδιαιτητή. Το διαιτητικό Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήσεως εκατέρου των Μερών ή με πρωτοβουλία του, να παρατείνει την εν λόγω προθεσμία για σπουδαίο λόγο.

10. Η διαιτητική απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα και είναι δεσμευτική και για τα δύο Μέρη, τα οποία ρητά αναλαμβάνουν την υποχρέωση άμεσης συμμόρφωσής τους προς αυτή. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται αγωγή ακύρωσης της διαιτητικής αποφάσεως για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 897 του Κ ΠολΔ. Αν από την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης πιθανολογείται κίνδυνος βλάβης της οποίας η αποκατάσταση είναι ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη μπορεί να διαταχθεί μετά από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ολική ή μερική αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης με τον όρο παροχής ανάλογης εγγύησης ή χωρίς εγγύηση αν η αγωγή ακυρώσεως

είναι προδήλως βάσιμη ή να εξαρτηθεί η εκτέλεση της απόφασης από την παροχή εγγύησης του νικήσαντος διαδίκου.

11. Σε περίπτωση μη συμμετοχής κατά τη διαιτητική διαδικασία ή μη υπογραφής για οποιοδήποτε λόγο της διαιτητικής απόφασης από Διαιτητή, αρκεί η μνεία του γεγονότος αυτού στην απόφαση, η οποία υπογράφεται πάντοτε από τον Επιδιαιτητή.

12. Η προσφυγή στη διαδικασία Διαιτησίας δεν αίρει τη δυνατότητα των Μερών να επιδιώξουν παραλλήλως την συμβιβαστική επίλυση της μεταξύ τους διαφοράς, χωρίς αυτές οι προσπάθειες επίλυσης να έχουν ως αποτέλεσμα την αναστολή της εν λόγω διαδικασίας ή των προθεσμιών της, εκτός ρητής αντίθετης έγγραφης συμφωνίας των Μερών.

13. α) Οι διατάξεις της παραγράφου 1, δύνανται να εφαρμόζονται και για τις διαφορές, που έχουν ήδη ανακύψει μεταξύ των Συμβαλλομένων των ως άνω Συμβάσεων Δημοσίων Έργων, από την εφαρμογή ή ερμηνεία της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου ή με αφορμή αυτή, μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος άρθρου, εφόσον για τις διαφορές αυτές δεν έχει ήδη λάβει χώρα η επ' ακροατηρίω συζήτηση της τυχόν ασκηθείσης προσφυγής του Αναδόχου ενώπιον Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 77 του ν. 3669/2008 ή του άρθρου 13 του ν. 1418/1984.

β) για όσες από τις ως άνω Συμβάσεις Δημοσίου Έργου δεν έχουν ανακύψει διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών μέχρι τη θέση σε ισχύ της παρούσας, για τις διαφορές που τυχόν ανακύψουν εφεξής, η επιλογή των Μερών της παραγράφου 3 για την προσφυγή στη διαδικασία διαιτησίας θα εκδηλούται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την έγγραφη δήλωση της πρώτης διαφοράς. Εφόσον για την πρώτη διαφορά, που ανακύψει μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, τα συμβαλλόμενα Μέρη επιλέξουν κατά τα ανωτέρω την προσφυγή στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται με τις διατάξεις της παρούσας, η διαδικασία αυτή θα εφαρμόζεται πλέον και για όλες τις υπόλοιπες ως άνω διαφορές μεταξύ των συμβαλλόμενων Μερών.

γ) για όσες από τις ως άνω Συμβάσεις Δημοσίου Έργου έχουν ήδη ανακύψει διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών μέχρι τη θέση σε ισχύ της παρούσας, για τις εν λόγω ανακύψασες διαφορές, η επιλογή των Μερών για την προσφυγή στη διαδικασία διαιτησίας θα εκδηλούται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από τη θέση σε ισχύ της παρούσας. Στην περίπτωση αυτή, στην ως άνω συμφωνία των συμβαλλόμενων Μερών για την επιλογή της προβλεπόμενης με τις διατάξεις της παρούσας διαδικασίας επίλυσης διαφορών, υπό την επιφύλαξη της διατάξεως της περίπτωσης α της παραγράφου αυτής, θα περιλαμβάνεται και σχετική δήλωση του Αναδόχου του Δημοσίου Έργου, με την οποία θα παραιτείται από κάθε τυχόν ήδη ασκηθείσα εκ μέρους του ένσταση, αίτηση θεραπείας ή προσφυγή καθώς και ότι θα προβεί εντός ευλόγου χρόνου σε κάθε απαιτούμενη προς τούτο ενέργεια ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου ή της αρμόδιας Αρχής»³.

2.2 Οι κυριότερες συναφείς με την προτεινόμενη ισχύουσες διατάξεις παρατίθενται κατωτέρω:

Άρθρο 14 ν. 1418/1984

³ Η προτεινόμενη ρύθμιση αποτελεί το άρθρο 64 του ν. 4155/2013.

Διαιτητική επίλυση διαφορών

«1. Στη διακήρυξη διαγωνισμού ή στη με κάθε τρόπο καταρτιζόμενη σύμβαση εκτέλεσης έργου μπορεί να εγκριθεί και περιληφθεί ρήτρα διαιτησίας.

2. Η σχετική έγκριση και οι όροι της διαιτησίας καθορίζονται, χωρίς καμία δέσμευση από οποιαδήποτε άλλη διάταξη, με απόφαση των Υπουργών Δημοσίων Έργων, Οικονομικών και αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού»

Σχεδόν αυτούσια η προαναφερόμενη διάταξη περιελήφθη στο άρθρο 78 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3669/2008.

Άρθρο 78 του κ.ν. 3669/2008

«Άρθρο 78

Διαιτητική επίλυση διαφορών

1. Στη διακήρυξη διαγωνισμού ή στη με κάθε τρόπο καταρτιζόμενη σύμβαση εκτέλεσης έργου μπορεί να εγκριθεί και περιληφθεί ρήτρα διαιτησίας.

2. Η σχετική έγκριση και οι όροι της διαιτησίας καθορίζονται, χωρίς καμία δέσμευση από οποιαδήποτε άλλη διάταξη, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Οικονομίας και Οικονομικών και αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού».

Άρθρο 49 παράγραφος 1 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας:

«1. Το δημόσιο μπορεί να συνομολογήσει συμφωνία διαιτησίας μόνο εγγράφως ύστερα από γνωμοδότηση της ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου και Απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών και του αρμόδιου Υπουργού. Με τον ίδιο τρόπο το δημόσιο ορίζει και τους διαιτητές του».

Άρθρο 2 του ν. 3086/2002 «Οργανισμό Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργιών και των Υπαλλήλων του», το οποίο ορίζει ότι:

«1. Στην αρμοδιότητα του Ν.Σ.Κ. ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους. Στην υποστήριξη αυτή περιλαμβάνονται ιδίως : α)... , β)..., γ)..., δ)..., ε) Η γνωμοδότηση για την υπαγωγή διαφορών του Δημοσίου σε Διαιτησία και ο ορισμός των διαιτητών του, στ)»

Άρθρο 6 παράγραφος 3 του ν. 3086/2002:

«3. Η Ολομέλεια γνωμοδοτεί: α) Πλήρης Ολομέλειας αα) Για την υποβολή διαφορών του Δημοσίου σε διαιτησία και το διορισμό των διαιτητών αυτού.

Με το άρθρο **103 του ν. 4139/2013**, τροποποιείται η παράγραφος 3 Α του άρθρου 6 του ν. 3086/2002, η οποία προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 16 του ν. 4110/2013, ως εξής:

«3Α. Σε εθνικές και διεθνείς διαιτησίες οι οποίες αφορούν συμβάσεις που καταρτίζονται με το Δημόσιο ή με κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που συγκροτούνται και λειτουργούν για την εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος, διαιτητής, από πλευράς Δημοσίου, ορίζεται μόνο ανώτατος δικαστικός λειτουργός ή ανώτατος λειτουργός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή καθηγητής Ανωτάτης Σχολής ή δικηγόρος παρ` Αρείω Πάγω.»

Σχετικές επίσης με την προτεινόμενη διάταξη είναι και **οι διατάξεις του έβδομου βιβλίου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (άρθρα 867-903 ΚΠολΔ)** σχετικά με τη

Διαιτησία, καθώς και οι διατάξεις του **v. 2735/1999** που ρυθμίζουν τη Διεθνή Εμπορική Διαιτησία.

Γενικές Παρατηρήσεις επί της προτεινόμενης ρύθμισης

- 2.3 Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται η θέσπιση μιας ευέλικτης και ταχείας διαδικασίας επίλυσης διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων δημόσιων έργων, στις οποίες Κύριος του Έργου ή/και Φορέας Εκτέλεσης είναι δημόσια επιχείρηση του ν. 3429/2005, και στις οποίες προβλέπεται η δικαστική επίλυση των διαφορών κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 76 και 77 του ν. 3669/2008 ή των άρθρων 12 και 13 του ν. 1418/1984. Η προτεινόμενη ρύθμιση εισάγει παρέκκλιση από τις προαναφερθείσες διατάξεις που ρυθμίζουν τη διαδικασία επίλυσης διαφορών από τα τακτικά δικαστήρια και παρέχει τη δυνατότητα υπαγωγής αυτών προς επίλυση σε διαιτησία, μετά από συμφωνία των συμβαλλομένων μερών. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, η ρύθμιση αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στην επιτάχυνση του χρόνου εκτέλεσης των έργων, γεγονός το οποίο κρίνεται εξαιρετικά σημαντικό ενόψει και της οικονομικής συγκυρίας, δεδομένου ότι τα συγχρηματοδοτούμενα έργα αποτελούν το μεγάλο κορμό των δημοσίων έργων. Επιπλέον, αναμένεται ότι η δυνατότητα που παρέχεται με την προτεινόμενη ρύθμιση θα συμβάλλει στην ευόδωση της ταχείας διευθέτησης μεγάλου αριθμού εκκρεμών υποθέσεων των ήδη εκτελούμενων έργων. Με την ευέλικτη και ταχεία διαδικασία επίλυσης των εν λόγω διαφορών εξυπηρετούνται και τα υπό κατασκευή έργα, η εκτέλεση πολλών από τα οποία εμφανίζει στασιμότητα, λόγω σωρείας δυσεπίλυτων διαφορών.
- 2.4 Οι διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης είναι καταρχήν συμβατές με τους κανόνες του ενωσιακού δικαίου σχετικά με τις αρχές της διαφάνειας των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, της ίσης μεταχείρισης των υποβαλλόντων προσφορές και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούν το στάδιο εκτέλεσης ήδη ανατεθείσας σύμβασης και δεν προκαλούν μεταβολή της οικονομικής ισορροπίας, ούτε διεύρυνση του αντικειμένου της σύμβασης, ούτε προστίθενται όροι οι οποίοι, αν είχαν γνωστοποιηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας συνάψεως της αρχικής σύμβασης θα είχαν ως αποτέλεσμα να επιτραπεί η συμμετοχή στη διαδικασία και άλλων διαγωνιζομένων από εκείνους που αρχικά έγιναν αποδεκτοί ή να επιλεγεί μια προσφορά διαφορετική από εκείνη που αρχικώς επελέγη.
- 2.5 Η Αρχή θεωρεί ότι πράγματι υφίσταται ανάγκη για την κατά το δυνατό επιτάχυνση της διαδικασίας επίλυσης διαφορών που προκύπτουν από την εκτέλεση δημοσίων έργων.
- 2.6 Η διαιτησία αποτελεί εναλλακτικό τρόπο επίλυσης διαφορών. Από τις διατάξεις των άρθρων 867 επ. του ΚΠολΔ, οι οποίες ρυθμίζουν την ημεδαπή διαιτησία, συνάγεται ότι διαφορές ιδιωτικού δικαίου, το αντικείμενο των οποίων οι συμβαλλόμενοι έχουν την εξουσία να διαθέτουν ελεύθερα, μπορούν να υπαχθούν σε διαιτησία. Η διαιτησία εννοιολογικά ταυτίζεται με την αφαίρεση μιας διαφοράς από τη δικαιοδοσία των πολιτειακών (τακτικών) δικαστηρίων και την υπαγωγή αυτής προς επίλυση, κατά τρόπο δεσμευτικό, σε τρίτα πρόσωπα της εκλογής των μερών. Θεμέλιο της διαιτησίας αποτελεί η συμφωνία των μερών, τα οποία με τη θέλησή

τους, κατ' εφαρμογή της συνταγματικής αρχής του φυσικού δικαστή (Σύνταγμα άρθρο 8 παρ. 1), προσέρχονται στη διαιτησία και επιλέγουν να διαμορφώσουν τον τρόπο επίλυσης των μεταξύ τους αναφυόμενων διαφορών.

2.7 Η χρήση της διαιτησίας είναι διαδεδομένη στις διεθνείς και εσωτερικές συναλλαγές, λόγω των πλεονεκτημάτων της, τα οποία την καθιστούν ελκυστική για τα συμβαλλόμενα μέρη. Κυριότερα πλεονεκτήματα της διαιτησίας είναι η δυνατότητα επιλογής ως διαιτητών προσώπων με εξειδίκευση στο χώρο από τον οποίο προέρχεται η διαφορά, αυξάνοντας έτσι τις πιθανότητες έκδοσης διαιτητικής απόφασης, η οποία εκτιμά τις ιδιομορφίες της συγκεκριμένης περίπτωσης και απονέμει ουσιαστική δικαιοσύνη. Παρέχεται επιπλέον ευελιξία στη διαμόρφωση της διαιτητικής διαδικασίας από τους διαδίκους, γεγονός το οποίο εξασφαλίζει την ταχύτητα στην διεκπεραίωση της υπόθεσης και την επίλυση της διαφοράς σε χρονικό διάστημα το οποίο είναι αποδεκτό από τους διαδίκους. Επίσης κρίσιμος είναι και ο εμπιστευτικός χαρακτήρας της διαιτησίας, καθώς και η δυνατότητα αποκλεισμού της δημοσιότητας που χαρακτηρίζει την κρατική δικαιοδοτική εξουσία⁴. Στον αντίποδα, το βασικότερο μειονέκτημα της διαιτησίας σε σχέση με τα τακτικά δικαστήρια είναι το κόστος. Η διαιτησία είναι μια δαπανηρή διαδικασία και για το λόγο αυτό η επιλογή της ως τρόπος επίλυσης διαφορών προκρίνεται στην πράξη σε σημαντικές υποθέσεις, όπου το κόστος συνεκτιμάται σε σχέση με τα προαναφερόμενα πλεονεκτήματά της.

28 Η δυνατότητα συνομολόγησης διαιτησίας από το Ελληνικό Δημόσιο επί διαφορών ιδιωτικού δικαίου αναγνωρίζεται στην ελληνική έννομη τάξη ήδη από το 1925 (ν. 3332/1925)⁵. Η διαιτησία όμως μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την επίλυση διαφορών δημοσίου δικαίου⁶ με ειδική νομοθετική πρόβλεψη. Στο πλαίσιο της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων, προβλέπεται η δυνατότητα διαιτητικής επίλυσης των διαφορών που προκύπτουν από την εκτέλεση δημοσίων έργων, εφόσον υφίσταται σχετική ρήτρα στη Διακήρυξη του διαγωνισμού ή στη σύμβαση που καταρτίζεται με τον ανάδοχο. Συγκεκριμένα το άρθρο 78 του ν. 3669/2008 κωδικοποιεί το άρθρο 14 του ν. 1418/1984, το οποίο δεν έχει υποστεί τροποποιήσεις, και ορίζει ότι «1. Στη διακήρυξη διαγωνισμού ή στη με κάθε τρόπο καταρτιζόμενη σύμβαση εκτέλεσης έργου μπορεί να εγκριθεί και περιληφθεί ρήτρα διαιτησίας. 2. Η σχετική έγκριση και οι όροι της διαιτησία καθορίζονται χωρίς καμία δέσμευση από οποιαδήποτε άλλη διάταξη, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Οικονομίας και Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού»⁷.

⁴ Ενδεικτικά, Δημήτρης Τσικρικάς, Θέματα από το δίκαιο της διαιτησίας, Δ 20, σελ.718 - Μάριος Μαθιουδάκης, Η Διεθνής Εμπορική Διαιτησίας ως Εναλλακτική Μορφή Επίλυσης Διεθνών Εμπορικών Διαφορών, Αγορά χωρίς σύνορα, Τόμος 10(1), 2004, σ. 62-81.

⁵ Βλ. Κώστας Μπέης, Διαλεκτική του Δικονομικού Δικαίου, ΠολΔ αρθ. 867 Αντικείμενα δεκτικά διαιτησίας - Αγγελος Φουστουκός, σε Ερμηνεία κατ' άρθρο ΚΠολΔ, Κ. Κεραμεύς, υπό άρθρο 867.

⁶ Κώστας Μπέης, ο. π. υποσημ. 5, Διοικητικές διαφορές από διοικητικές συμβάσεις και ιδίως από δημόσια έργα, όπου «το ελληνικό δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα του δημοσίου δικαίου έχουν ικανότητα να συμπράττουν στην κατάρτιση διαιτητικής συμφωνίας μόνο για διαφορές των οποίων το αντικείμενο δεν έχει αφαιρεθεί από την εξουσία ελεύθερης διάθεσης των οργάνων του δημοσίου. Θα πρέπει δηλαδή να πρόκειται για αντικείμενο, ως προς το οποίο κατά το ουσιαστικό δίκαιο τα όργανα του δημοσίου είτε απολαύουν της αυτονομίας της ιδιωτικής βούλησης, όπως και τα φυσικά πρόσωπα ή τα όργανα νομικών προσώπων του ιδιωτικού δικαίου, αναφορικά με τις κατά το ιδιωτικό δίκαιο συναλλαγές τους, είτε είναι εξοπλισμένα με διακριτική ευχέρεια, έτσι ώστε οποιαδήποτε διοικητική λύση και αν δώσουν να είναι νόμιμη».

⁷ Σύμφωνα με την Εγκύκλιο 5/6-2-2013 της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων που αφορά στη νομιμότητα ενεργειών υπηρεσιών της ΓΓΔΕ στο χειρισμό αιτήσεων διαιτησιών, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 78 του ν. 3669/2008, 49 παρ. 1 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής

- 29** Επισημαίνεται ότι παρά τη νομοθετική πρόβλεψη της δυνατότητας διαιτητικής επίλυσης των διαφορών από την εκτέλεση δημοσίων έργων και τα ειδικότερα ελκυστικά χαρακτηριστικά της διαιτητικής διαδικασίας (ταχύτητα, ευελιξία, εμπιστευτικότητα, εξοικονόμηση χρόνου, προσαρμοστικότητα στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε υπόθεσης), η επιλογή αυτή δεν εφαρμόζεται εκτεταμένα σε δημόσια έργα, τουλάχιστον συνηθισμένης κλίμακας. Αντιθέτως, η διαιτησία επιλέγεται ως μέθοδος επίλυσης των διαφορών που ανακύπτουν από κατασκευαστικές συμβάσεις μεγάλων έργων ή από συμβάσεις παραχώρησης (ρήτρες διαιτησίας υπάρχουν στις συμβάσεις παραχώρησης των οδικών αξόνων, στις κατασκευαστικές συμβάσεις του Μετρό, της Γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου, του Αεροδρομίου των Σπάτων, οι οποίες συνήθως προβλέπουν θεσμοθετημένες διαιτησίες του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ICC) ή του Δικαστηρίου Διεθνούς Διαιτησίας του Λονδίνου (LCIA).
- 210** Από τη ρητή διάταξη των άρθρων 14 του ν. 1418/1984 και 78 του κ.ν. 3669/2008 συνάγεται επομένως ότι το ελληνικό δημόσιο και όλοι οι φορείς οι οποίοι υπάγονται ως προς την εκτέλεση των έργων τους στους προαναφερόμενους νόμους, έχουν την ικανότητα να συνομολογούν διαιτησία, αναφορικά με διοικητικές διαφορές που απορρέουν από την εκτέλεση δημοσίων έργων. Διευκρινίζεται ότι στο άρθρο 2 παρ. 1 του ν. 1418/1984 και στο άρθρο 1 του κ.ν. 3669/2008, όπου προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων, προβλέπεται ότι αυτές «εφαρμόζονται σε όλα τα έργα που προγραμματίζονται και εκτελούνται από τους φορείς που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994»⁸. Στο δε άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 2190/1994 μεταξύ των φορέων του δημοσίου τομέα υπάγονται και «α)... θ) οι δημόσιες επιχειρήσεις, οργανισμοί και ανώνυμες εταιρείες που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/2005». Επομένως και οι δημόσιες επιχειρήσεις του ν. 3429/2005, τις οποίες αφορά η προτεινόμενη ρύθμιση, υπάγονται κατ'αρχήν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του ν. 1418/1984 και κ.ν. 3669/2008, και ειδικότερα των διατάξεων των άρθρων 14 και 78 αντίστοιχα που προβλέπουν τη δυνατότητα διαιτητικής επίλυσης των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση δημοσίων έργων.
- 211** Οι δημόσιες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται με το ν. 3429/2005, αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, στις οποίες το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό τους κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής τους ή των κανόνων που τις διέπουν. Πρόκειται επομένως για

Δικονομίας, και των άρθρων 2 και 6 του ν. 3086/2002 συνάγεται ότι για την έγκυρη συνομολόγηση συμφωνίας διαιτησίας από το Δημόσιο και το διορισμό των διαιτητών του απαιτείται γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου και απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών και του Αναπληρωτή Υπουργού του Υπουργείου Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Η τήρηση των προϋποθέσεων αυτών είναι επιβεβλημένη «καθότι έχουν τεθεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος από άποψη δε επιβαλλόμενης τυπικότητας είναι αυστηρότατες και παρέκκλιση από αυτές δεν προβλέπεται από καμία διάταξη νόμου καθότι έχουν χαρακτήρα ουσιαστικού δικαίου».

⁸ Με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1 του κ.ν. 3669/2008 ορίζεται ότι: «Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού, είναι δυνατόν έργα που προγραμματίζονται και εκτελούνται από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των ανωτέρω φορέων να εξαιρούνται διατάξεων του παρόντος Κώδικα». Συνάγεται επομένως ότι ενώ κατ'αρχήν πρόθεση του νομοθέτη ήταν να εφαρμοσθεί ένα ενιαίο πλαίσιο για την ανάθεση και εκτέλεση των έργων όλου του δημοσίου τομέα, στη συνέχεια προκειμένου να εξυπηρετηθεί η ιδιωτικοοικονομική λειτουργία των ανωνύμων εταιρειών του δημοσίου τομέα, παρέχεται η δυνατότητα εισαγωγής εξαιρέσεων από την εφαρμογή των διατάξεων του κ.ν. 3669/2008.

επιχειρήσεις οι οποίες απολαμβάνουν διοικητικής και οικονομικής αυτονομίας και λειτουργούν κατ'αρχήν με βάση τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου, ταυτόχρονα όμως υπόκεινται στον έλεγχο και την εποπτεία του κράτους, και η δραστηριότητά τους, δεδομένου ότι διαχειρίζονται κρατικά περιουσιακά στοιχεία και ταυτίζεται εν πολλοίς με αυτή του κράτους, διέπεται παράλληλα από τις διατάξεις του διοικητικού δικαίου.

- 212** Λαμβάνοντας υπόψη το συνδυασμό των προαναφερόμενων εγγενών χαρακτηριστικών των δημοσίων επιχειρήσεων, με την προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρείται η θέσπιση ενός ειδικότερου νομοθετικού πλαισίου, το οποίο θα ρυθμίζει τη δυνατότητα συνομολόγησης ρήτρας διαιτησίας σε συμβάσεις συγχρηματοδοτούμενων δημοσίων έργων που εκτελούνται από δημόσιες επιχειρήσεις, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων των άρθρων 76 και 77 του ν. 3669/2008 και των άρθρων 12 και 13 του ν. 1418/1984. Η Αρχή θεωρεί ότι βασικός σκοπός και θεμελιωτικός λόγος της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η νομοθετική πρόβλεψη της δυνατότητας συνομολόγησης συμφωνίας διαιτησίας κατά παρέκκλιση της σχετικής συμβατικής ρύθμισης που προβλέπει υπαγωγή των διαφορών στα τακτικά δικαστήρια. Επιπλέον, με την προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρείται η ρύθμιση ζητημάτων της διαιτητικής διαδικασίας με στόχο την κατά το δυνατό απλούστευση των τυπικών προϋποθέσεων για την έγκυρη σύναψη από τις δημόσιες επιχειρήσεις συμφωνίας διαιτησίας σε δημόσια έργα με απώτερο στόχο την ευόδωση της ταχείας διευθέτησης των σχετικών υποθέσεων.
- 213** Εντούτοις, η Αρχή διατυπώνει τις επιφυλάξεις της ως προς το εύρος των προτεινόμενων ρυθμίσεων και τη σκοπιμότητα αυτών, δεδομένου ότι πολλά από τα προβλεπόμενα ζητήματα θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο της συμφωνίας των μερών. Με τον τρόπο αυτό περιορίζεται αδικαιολόγητα η σχετική ευελιξία που παρέχεται στα μέρη που καταρτίζουν τη συμφωνία διαιτησίας. Επιπλέον, η Αρχή είναι της άποψης ότι η θέσπιση ενός ειδικότερου νομοθετικού πλαισίου για τη διεξαγωγή διαιτησιών για την επίλυση διαφορών από συγχρηματοδοτούμενες δημόσιες συμβάσεις στις οποίες κύριος του έργου είναι δημόσια επιχείρηση, μπορεί να προκαλέσει περαιτέρω σύγχυση των εμπλεκόμενων ως προς το εφαρμοστέο νομοθετικό πλαίσιο, ενώ δεν αποκλείεται ειδικότερες διατάξεις αυτού να έρχονται σε σύγκρουση με υφιστάμενες διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας για τη διαιτησία ή ακόμα και με συνταγματικές διατάξεις, γεγονός το οποίο δεν εξασφαλίζει τη επιδιωκόμενη ασφάλεια δικαίου. Το πρόβλημα αυτό καθίσταται ακόμα εντονότερο όταν οι σχετικές διαφορές εμπεριέχουν και στοιχεία αλλοδαπότητας (π.χ. ανάδοχος είναι κοινοπραξία αποτελούμενη από ελληνικές και αλλοδαπές εταιρείες), όπου τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του ν. 2735/1999 για τη διεθνή εμπορική διαιτησία, οι οποίες διαφοροποιούνται σε αρκετά σημεία με τη προτεινόμενη ρύθμιση.
- 214** Τέλος, κατά την άποψη της Αρχής, και με βάση τα αναφερθέντα παραπάνω στο Κεφάλαιο III.A, το γεγονός ότι η προτεινόμενη διαδικασία διαιτησίας αφορά μόνον τις συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις δημοσίων έργων στις οποίες Κύριος του έργου ή/και φορέας κατασκευής είναι δημόσια επιχείρηση του ν. 3429/2005, θα δημιουργούσε σύγχυση τους υποψηφίους αναδόχους ως προς το ισχύον κάθε φορά νομοθετικό πλαίσιο που αφορά στην δυνατότητα επίλυσης των σχετικών διαφορών με διαιτησία. Η δε σχετική διαφοροποίηση της διαδικασίας θα προέκυπτε συνεπεία μόνον της πηγής χρηματοδότησης της σύμβασης, γεγονός το οποίο δεν γίνεται

συχνά αντιληπτό από τους αναδόχους. Άλλωστε ο επιδιωκόμενος σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης θα πρέπει να επιδιώκεται σε όλες τις κατηγορίες των συμβάσεων δημοσίων έργων.

Παρατηρήσεις της Αρχής επί του περιεχομένου των επιμέρους παραγράφων της προτεινόμενης ρύθμισης

2 15 Παράγραφος 1:

«Στις συγχρηματοδοτούμενες Συμβάσεις Δημοσίων Έργων στις οποίες Κύριος του Έργου ή/και Φορέας Κατασκευής είναι δημόσια επιχείρηση του ν. 3429/2005, στις οποίες ως διαδικασία επίλυσης διαφορών προβλέπονται οι διατάξεις των άρθρων 76 και 77 του ν. 3669/2008 ή των άρθρων 12 και 13 του ν. 1418/1984, όλες οι διαφορές που ανακύπτουν μεταξύ του Κυρίου του Έργου ή/και του Φορέα Κατασκευής και του Αναδόχου από την εφαρμογή ή ερμηνεία της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου ή με αφορμή αυτή, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της, από τη θέση σε ισχύ της παρούσας και εφεξής, δύνανται, με επιλογή του Κυρίου του Έργου ή του Αναδόχου, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 3, να επιλύονται με τη διαδικασία Διαιτησίας που προβλέπεται στην παρ. 5 του παρόντος»

Με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 25 Α προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης. Η δυνατότητα επιλογής της διαιτησίας παρέχεται για την επίλυση διαφορών που ανακύπτουν από συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις δημοσίων έργων που εκτελούνται από δημόσιες επιχειρήσεις και στις οποίες (συμβατικά) προβλέπεται η εφαρμογή των άρθρων 76 και 77 του ν. 3669/2008 ή των άρθρων 12 και 13 του ν. 1418/1984. Με τον τρόπο αυτό προβλέπεται νομοθετικά η δυνατότητα, μετά από συμφωνία των μερών, μεταβολής του συμβατικού όρου που ρυθμίζει τον τρόπο επίλυσης των διαφορών που ανακύπτουν από τη σύμβαση. Στο σημείο αυτό επαναλαμβάνεται η επιφύλαξη της Αρχής αναφορικά με τον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής της διάταξης σε συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις δημοσίων έργων που εκτελούνται από δημόσιες επιχειρήσεις του ν. 3429/2005. Η σύνδεση της πηγής χρηματοδότησης της σύμβασης και της ιδιαίτερης μορφής του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής δεν συνιστούν επαρκείς λόγους που δικαιολογούν, σύμφωνα και με τα προαναφερθέντα, τη θέσπιση ειδικότερου νομοθετικού πλαισίου για την επίλυση των διαφορών που προκύπτουν με διαιτησία.

Επιπλέον, η Αρχή προτείνει για λόγους νομοτεχνικής ορθότητας την αντικατάσταση στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου του όρου «με επιλογή του Κυρίου του Έργου ή του Αναδόχου» με το ορθότερο «με έγγραφη συμφωνία μεταξύ του Κυρίου του Έργου και του Αναδόχου». Με την προτεινόμενη διόρθωση καθίσταται σαφές εξ' υπαρχής το θεμελιωτικό στοιχείο της διαιτησίας, η συμφωνία των μερών για την εκούσια υπαγωγή της διαφοράς τους σε διαιτησία.

2 16 Παράγραφος 2

«2. Στις Διακηρύξεις που θα προκηρυχθούν μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας, σχετικώς με συγχρηματοδοτούμενες Συμβάσεις Δημοσίων Έργων μπορεί να προβλέπεται για την επίλυση των διαφορών η εφαρμογή, κατ'επιλογή, είτε των διατάξεων των άρθρων 76 και 77 του ν. 3669/2008, είτε της διαδικασίας Διαιτησίας του παρόντος άρθρου».

Η ρύθμιση της παραγράφου αυτής δεν θεωρείται αναγκαία, δεδομένου αναφέρεται σε δυνατότητες που παρέχονται ήδη από τη σχετική νομοθεσία κατασκευής δημοσίων έργων για τον τρόπο επίλυσης των διαφορών. Επιπλέον, η πρόβλεψη για τη δυνατότητα επιλογής διαδικασίας Διαιτησίας του παρόντος άρθρου, περιορίζει αναιτιολόγητα τη δυνατότητα των μερών να συμφωνήσουν την υπαγωγή της διαφοράς τους σε κάποιου άλλου είδους διαιτησίας (θεσμοθετημένης ή *ad hoc*).

217 Παράγραφος 3

«3. Η επιλογή της διαδικασίας Διαιτησίας του παρόντος άρθρου γίνεται με έγγραφη δήλωση – πρόταση, κοινοποιούμενη πάντοτε με Δικαστικό Επιμελητή, στον αντισυμβαλλόμενο και στον εποπτεύοντα τον Κύριο του Έργου Υπουργό, επί της οποίας, αποφαινεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας 30 ημερών ο, ως άνω, Υπουργός. Όλες οι ως άνω διαφορές, για την επίλυση των οποίων τα συμβαλλόμενα Μέρη επέλεξαν κατά τα ανωτέρω την προσφυγή στη διαδικασία της Διαιτησίας του παρόντος άρθρου θα επιλύονται σύμφωνα με τις κατωτέρω διατάξεις.

Εφόσον τα συμβαλλόμενα Μέρη επιλέξουν εγγράφως, κατά τα ανωτέρω, την προσφυγή στη διαδικασία Διαιτησίας, η διαδικασία αυτή, όπως περιγράφεται στις παραγράφους 4 και 5, θα εφαρμόζεται πλέον και για όλες τις υπόλοιπες διαφορές που τυχόν ανακύψουν εφεξής μεταξύ των συμβαλλόμενων Μερών.

Με τη διάταξη της παραγράφου 3 τίθενται οι προϋποθέσεις για την έγκυρη κατάρτιση συμφωνίας διαιτησίας μεταξύ των μερών. Η επιλογή της διαδικασίας διαιτησίας εκκινεί με τη δήλωση-πρόταση του επισπεύδοντος μέρους προς τον αντισυμβαλλομένο του και τον εποπτεύοντα τον Κύριο του Έργου Υπουργό. Με τη διάταξη αυτή προκρίνονται τα δημοσίου δικαίου χαρακτηριστικά της δημόσιας επιχείρησης, δεδομένου ότι αρμόδιος να αποφανθεί περί της επιλογής της διαιτητικής διαδικασίας είναι ο εποπτεύον τον Κύριο του Έργου Υπουργός. Η Αρχή διαπιστώνει κατ'αρχήν ότι η προτεινόμενη διάταξη απλουστεύει τη διαδικασία κατάρτισης της διαιτητικής συμφωνίας, δεδομένου ότι, σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 78 του ν. 3669/2008 με την οποία προβλέπεται Κοινή Υπουργική Απόφαση τριών Υπουργών για την έγκριση της ρήτρας διαιτησίας, με την προτεινόμενη διάταξη απαιτείται μόνον απόφαση του εποπτεύοντος τον Κύριο του έργου Υπουργού. Η Αρχή όμως διαπιστώνει ότι από τη γραμματική ερμηνεία της διάταξης δεν καθίσταται σαφές το εύρος και το περιεχόμενο της απόφασης του Υπουργού, υπό την έννοια ότι δεν διευκρινίζεται εάν η απόφαση αυτή θα αφορά απλώς την έγκριση προσφυγής σε διαιτησίας ή θα περιλαμβάνει, κατ'αντιστοιχία του άρθρου 78 του ν. 3669/2008, και τους ειδικότερους όρους της συμφωνίας διαιτησίας. Σε κάθε περίπτωση, η δημόσια επιχείρηση ως αντισυμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει να υπογράψει τη ρήτρα διαιτησίας και τους ειδικότερους όρους αυτής, εκπροσωπούμενη κατά τις καταστατικές της διατάξεις από το αρμόδιο όργανο. Το

ερμηνευτικό κενό που δημιουργείται με την προτεινόμενη ρύθμιση και αφορά την έγκυρη κατάρτιση της συμφωνίας διαιτησίας μπορεί να πλήξει το κύρος της και να αποτελέσει λόγω ακύρωσης της διαιτητικής απόφασης.

2.18 Παράγραφος 4

4. Οποιοδήποτε από τα μέρη πριν προσφύγει στη διαδικασία Διαιτησίας, οφείλει να υποβάλλει Ένσταση. Η Ένσταση ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, αφότου το ενδιαφερόμενο Μέρος έλαβε πλήρη γνώση της πράξης ή παράλειψης του αντισυμβαλλόμενου Μέρους, που προσβάλλει έννομο συμφέρον του και ασκείται με επίδοση σχετικού εγγράφου με δικαστικό επιμελητή. Εντός δύο (2) μηνών από την προς αυτό επίδοση της Ένστασης το Μέρος που λαμβάνει το έγγραφο της ένστασης υποχρεούται, να εκδώσει και κοινοποιήσει με δικαστικό επιμελητή προς το αντισυμβαλλόμενο Μέρος τη σχετική απόφασή του. Σε περίπτωση που η Ένσταση απορριφθεί στο σύνολό της ή μερικώς ή παρέλθει άπρακτη η ως άνω προθεσμία, το ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία της Διαιτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5⁹. Η προθεσμία για την άσκηση Ένστασης και η προθεσμία για την έκδοση Απόφασης επί της Ένστασης, αναστέλλουν την προθεσμία προσφυγής στη διαδικασία της Διαιτησίας. Η άσκηση Ένστασης ή η διεξαγωγή διαδικασίας Διαιτησίας δεν αναστέλλει την εκτέλεση των συμβατικών εργασιών της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου. Κατ' εξαίρεση, ο Ανάδοχος δεν υποχρεούται να υποβάλλει Ένσταση, για όσες διαφορές έχουν ήδη ανακύψει μέχρι την κατά τα ως άνω επιλογή της διαδικασίας Διαιτησίας, για τις οποίες έχει ήδη απορριφθεί, ρητώς ή σιωπηρώς, ένσταση του Αναδόχου, υποβληθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 ή του άρθρου 12 του ν. 1418/1984.

Με την παράγραφο 4 της προτεινόμενης ρύθμισης προβλέπεται στάδιο διοικητικής προδικασίας, με την υποβολή σχετικής ένστασης κατά της πράξης ή παράλειψης του αντισυμβαλλόμενου μέρους που προσβάλλει έννομο συμφέρον του. Το εν λόγω στάδιο είναι υποχρεωτικό και, με την επιφύλαξη της εξαίρεσης του τελευταίου εδαφίου, δεν μπορεί να παραλειφθεί. Στόχος του σταδίου αυτού είναι να δοθεί η δυνατότητα ταχείας διόρθωσης τυχόν ακούσιων σφαλμάτων ή παραλείψεων της υπηρεσίας. Το προβλεπόμενο στάδιο της ένστασης σχεδόν ταυτίζεται με την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 76 παράγραφοι 1 και 2 του ν. 3669/2008, τουλάχιστον ως προς τις προβλεπόμενες προθεσμίες (υποβολή ένστασης εντός 15 ημερών από την γνώση της προσβαλλόμενης πράξης, έκδοση απόφασης εντός 2 μηνών από την επίδοση της ένστασης) και δεν κρίνεται ότι συμβάλλει ιδιαίτερα στην ταχύτητα της διαδικασίας. Επιπλέον, τόσο από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης όσο και από τη χρήση του όρου «ένσταση», ο οποίος εντάσσεται στο πλαίσιο του διοικητικού δικαίου, συνάγεται ότι η προτεινόμενη ρύθμιση αναφέρεται κυρίως στην υποχρέωση του αναδόχου να υποβάλλει ένσταση για πράξεις που προσβάλλουν το έννομο συμφέρον του¹⁰. Κατά την άποψη της Αρχής η πρόβλεψη υποχρεωτικής διοικητικής διαδικασίας με την υποβολή ένστασης δεν

⁹ Στο άρθρο 64 του ν. 4155/2013, τα εδάφια γ' και δ' της παραγράφου 4 διαφοροποιούνται ως εξής: «Το αντισυμβαλλόμενο Μέρος υποχρεούται, εντός δύο (2) μηνών από την προς αυτό επίδοση της Ένστασης, να εκδώσει και κοινοποιήσει με δικαστικό επιμελητή **προς τον Ανάδοχο** τη σχετική απόφασή του. Σε περίπτωση που η Ένσταση απορριφθεί στο σύνολό της ή μερικώς ή παρέλθει άπρακτη η ως άνω προθεσμία, ο **Ανάδοχος** μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία της Διαιτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5».

¹⁰ Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται και από το γράμμα της ίδιας της διάταξης, όπως τελικά διαμορφώθηκε στο ν. 4155/2013.

κρίνεται απολύτως απαραίτητη, δεδομένου το ίδιο αποτέλεσμα και σε συντομότερο χρόνο θα μπορούσε να επιτευχθεί συμβατικά με την πρόσκληση οποιουδήποτε μέρους, στο πλαίσιο απόπειρας συμβιβαστικής επίλυσης της ανακύπτουσας διαφοράς, προς τον αντισυμβαλλόμενο του να άρει ή να θεραπεύσει τυχόν ακούσια σφάλματα ή παραλείψεις.

219 Παράγραφος 5

5. Κάθε Μέρος που θεωρεί ότι υπάρχει διαφορά προς επίλυση μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία Διαιτησίας εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης προς αυτό της απόφασης του αντισυμβαλλόμενου Μέρους επί της Ένστασης ή της απράκτου παρόδου της δίμηνης προθεσμίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, με την κατάθεση αίτησης περί υποβολής της διαφοράς σε Διαιτησία [του] που κοινοποιείται στο άλλο Μέρος. Η αίτηση αυτή περιέχει σαφή περιγραφή της διαφοράς και ορισμό Διαιτητή για λογαριασμό του προσφεύγοντος. Αντίγραφο της αίτησης κοινοποιείται υποχρεωτικά προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο οποίος θα διεξάγει και τη σχετική κλήρωση της παραγράφου 7.

Με την παράγραφο 5 προβλέπεται η διαδικασία με την οποία ξεκινά η διαδικασία της διαιτησίας. Προβλέπεται προθεσμία 30 ημερών από την επίδοση της απόφασης του αντισυμβαλλόμενου μέρους επί της ένστασης ή της άπρακτης παρόδου της προβλεπόμενης δίμηνης προθεσμίας, εντός της οποίας κάθε μέρος μπορεί να υποβάλει αίτησης διαιτησίας στην οποία θα πρέπει να υπάρχει σαφής περιγραφή της διαφοράς και ορισμός του διαιτητή του. Η προτεινόμενη ρύθμιση είναι διαδικαστικού χαρακτήρα. Η Αρχή δεν διατυπώνει ειδικότερες παρατηρήσεις επ' αυτής.

220 Παράγραφοι 6 και 7

6. Το Διαιτητικό Δικαστήριο αποτελείται από τρεις (3) Διαιτητές. Το κάθε Μέρος θα ορίζει ένα Διαιτητή. Σε περίπτωση μη διορισμού Διαιτητή από τον καθ' ου η αίτηση εντός οκτώ (8) ημερών από την προς αυτόν επίδοση της αίτησης περί υποβολής της διαφοράς σε Διαιτησία, ο δεύτερος Διαιτητής θα ορίζεται για λογαριασμό του καθ' ου από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήψη της σχετικής αίτησης του αιτούντος.

7. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας εντός τριών (3) ημερών από την κατά τα ανωτέρω κοινοποίηση σε αυτόν της αίτησης, ορίζει με κλήρωση ως Επιδιαιτητή, Σύμβουλο Επικρατείας, περιλαμβανομένων του Προέδρου και των Αντιπροέδρων.

Οι προτεινόμενες διατάξεις ρυθμίζουν τον τρόπο ορισμού διαιτητών και συγκρότησης του διαιτητικού δικαστηρίου. Σύμφωνα με τη διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6, το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από τρεις Διαιτητές. Η προτεινόμενη ρύθμιση διαφοροποιείται από την αντίστοιχη του άρθρου 871 του ΚΠολΔ σύμφωνα με την οποία «Διαιτητές μπορούν να οριστούν ένας ή περισσότεροι καθώς και ολόκληρο δικαστήριο». Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε υπόθεσης, η υποχρεωτική τριμελής σύνθεση του

διαιτητικού δικαστηρίου μπορεί να επιβαρύνει αδικαιολόγητα το κόστος της διαιτησίας. Η Αρχή θεωρεί ότι ο αριθμός των διαιτητών θα πρέπει να ρυθμίζεται από τη διαιτητική συμφωνία.

Με την διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 ανατίθεται στον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ο ορισμός του διαιτητή για το μέρος που αρνείται ή αμελεί να διορίσει το διαιτητή του¹¹. Με τον τρόπο αυτό ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας ορίζεται ως η αρχή η οποία σε περίπτωση μη διορισμού διαιτητή συνδράμει για τη διασφάλιση της ομαλής διαδικασίας. Η συνδρομή των κρατικών δικαστηρίων/αρχών αποτελεί το διεθνώς καθιερωμένο πρότυπο προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομαλή εξέλιξη της διαιτητικής διαδικασίας. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 878 του ΚΠολΔ το καθήκον αυτό ανατίθεται στο Ειρηνοδικείο. Με την προτεινόμενη ρύθμιση όμως δεν καθίσταται σαφές εάν η παρεχόμενη αρμοδιότητα στον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που απαιτείται η συνδρομή των κρατικών δικαστηρίων στη διαιτητική διαδικασία (π.χ. για την περίπτωση ανάκλησης, εξαιρέσης ή παραίτησης διαιτητών, διεξαγωγής αποδείξεων, προθεσμίας για τη διεξαγωγή διαιτησίας) ή εάν αντιθέτως τυγχάνουν εφαρμογής οι σχετικές διατάξεις του ΚΠολΔ, όπως ορίζεται στην παράγραφο 8 της προτεινόμενης ρύθμισης. Το ζήτημα αυτό αποκτά επιπλέον βαρύτητα στην περίπτωση που πρόκειται για διεθνή διαιτησία, κατά την οποία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2735/1999 αρμόδιο δικαστήριο για διαδικασίες αρωγής και εποπτείας της διαιτησίας είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο του τόπου διαιτησίας.

Η διάταξη της παραγράφου 7 αφορά τον ορισμό του προσώπου του επιδιαιτητή. Σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική στη διαιτησία, ο τρόπος επιλογής του επιδιαιτητή μπορεί να αποτελεί αντικείμενο της διαιτητικής συμφωνίας ή να έχει επιφυλαχθεί να γίνει με κοινή συναίνεση των διαδίκων μερών ή με πράξη επιλογής από τρίτο οριζόμενο ή οριστό πρόσωπο. Το άρθρο 874 του ΚΠολΔ προβλέπει ότι σε περίπτωση σιωπής της διαιτητικής συμφωνίας η επιλογή του προσώπου του επιδιαιτητή γίνεται από τους διαιτητές μέσα σε ρητή προθεσμία. Με την προτεινόμενη ρύθμιση διαφοροποιείται ο τρόπος επιλογής του επιδιαιτητή. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας ορίζει με κλήρωση ως επιδιαιτητή Σύμβουλο Επικρατείας. Η Αρχή διατυπώνει τις επιφυλάξεις της σχετικά τον τρόπο διορισμού του επιδιαιτητή. Ο διορισμός ως επιδιαιτητή Συμβούλου της Επικρατείας μπορεί να ερμηνευθεί ως στοιχείο υποχρεωτικής διαιτησίας, η οποία απαγορεύεται σύμφωνα με τη συνταγματική διάταξη του άρθρου 8 περί μη αποστερήσεως ακουσίως του φυσικού δικαστή. Η Αρχή θεωρεί ότι ο τρόπος ορισμού του επιδιαιτητή θα πρέπει να ρυθμίζεται από τη διαιτητική συμφωνία ή σε περίπτωση σιωπής από τις σχετικές διατάξεις του ΚΠολΔ.

¹¹ Σύμφωνα με την παράγραφο 3Α του άρθρου 6 του ν. 3086/2002, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 103 του ν. 4139/2013, προβλέπεται ότι «Σε εθνικές και διεθνείς διαιτησίες οι οποίες αφορούν συμβάσεις που καταρτίζονται με το Δημόσιο ή με κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που συγκροτούνται και λειτουργούν για την εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος, διαιτητής, από πλευράς Δημοσίου, ορίζεται μόνο ανώτατος δικαστικός λειτουργός ή ανώτατος λειτουργός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή καθηγητής Ανωτάτης Σχολής ή δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω.»

221 Παράγραφος 8

8. Η Διαιτησία διεξάγεται στην Αθήνα, στην Ελληνική γλώσσα και διέπεται από τις διατάξεις 867 έως 903 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το Δικαστήριο εφαρμόζει τους όρους της παρούσας και τις διατάξεις της κείμενης Ελληνικής Νομοθεσίας. Η απόφαση λαμβάνεται υπό των Διαιτητών κατά πλειοψηφία. Το διαιτητικό Δικαστήριο δικαιούται, στο πλαίσιο εκκρεμούσας σε αυτό διαφοράς, να διατάσσει τη διενέργεια σχετικής πραγματογνωμοσύνης και να εκδίδει και αποφάσεις προσωρινής αναστολής.

Η παράγραφος 8 της προτεινόμενης ρύθμισης θέτει τους ειδικότερους όρους σύμφωνα με τους οποίους θα διεξαχθεί η διαιτητική διαδικασία. Σημειώνεται κατ'αρχήν ότι το περιεχόμενο της συγκεκριμένης διάταξης και ειδικότερα ο τόπος διεξαγωγής της διαιτησίας αποτελεί συνήθως αντικείμενο της διαιτητικής συμφωνίας. Η Αρχή διαπιστώνει την έλλειψη αναγκαιότητας της προτεινόμενης ρύθμισης, διότι με τον τρόπο αυτό περιορίζεται η δυνατότητα των μερών να διαμορφώσουν τους όρους της μεταξύ τους συμφωνίας.

Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8, το διαιτητικό δικαστήριο μεταξύ άλλων έχει αρμοδιότητα να εκδίδει και αποφάσεις προσωρινής αναστολής. Η χρήση του όρου «αποφάσεις προσωρινής αναστολής» δημιουργεί ερμηνευτικά προβλήματα, καθώς δεν καθίσταται σαφές αν η αρμοδιότητα αυτή αφορά μόνον την έκδοση αποφάσεων προσωρινής αναστολής, ή παρέχεται αρμοδιότητα στο διαιτητικό δικαστήριο, κατά παρέκκλιση της σχετικής απαγόρευσης του άρθρου 889 του ΚΠολΔ, να διατάξει, μεταρρυθμίσει ή ανακαλέσει ασφαλιστικά μέτρα¹².

222 Παράγραφος 9

9. Η διαιτητική απόφαση καθορίζει τις δαπάνες της Διαιτησίας και της πραγματογνωμοσύνης, κατά περίπτωση και την κατανομή τους στα Μέρη. Η απόφαση εκδίδεται το συντομότερο δυνατό και πάντως όχι πέραν των τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία διορισμού του Επιδιαιτητή. Το διαιτητικό Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήσεως εκάτερου των Μερών ή με πρωτοβουλία του, να παρατείνει την εν λόγω προθεσμία για σπουδαίο λόγο.

Ως προς τις δαπάνες διαιτησίας, από το συνδυασμό των διατάξεων των παραγράφων 8 και 9 της προτεινόμενης ρύθμισης, η Αρχή διαπιστώνει ότι εφαρμόζονται τα άρθρα 882 και 882 Α του ΚΠολΔ.

Ως προς την προθεσμία έκδοσης της διαιτητικής απόφασης, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιομορφίες και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις της κάθε υπόθεσης το διάστημα των 4 μηνών μπορεί να αποβεί εξαιρετικά σύντομο. Προς το σκοπό αυτό, η ύπαρξη σπουδαίου λόγου για την παράταση της εν λόγω προθεσμίας δεν κρίνεται δικαιολογημένη. Το διαιτητικό δικαστήριο, εκτιμώντας τις ανάγκες της κάθε υπόθεσης θα πρέπει να έχει την ευχέρεια να διαμορφώσει το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου θα εξαντλήσει την ουσιαστική του κρίση επί της υπόθεσης και θα εκδώσει τη διαιτητική απόφαση.

¹² Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 2735/1999 ρυθμίζεται η εξουσία των διαιτητών να διατάξουν ασφαλιστικά μέτρα στη διεθνή διαιτησία, αν τα μέρη δεν συμφώνησαν διαφορετικά.

223 Παράγραφος 10

10. Η διαιτητική απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα και είναι δεσμευτική και για τα δύο Μέρη, τα οποία ρητά αναλαμβάνουν την υποχρέωση άμεσης συμμόρφωσής τους προς αυτή. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται αγωγή ακύρωσης της διαιτητικής αποφάσεως για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 897 του Κωδ. Πολ. Δικ. Αν από την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης πιθανολογείται κίνδυνος βλάβης της οποίας η αποκατάσταση είναι ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη μπορεί να διαταχθεί μετά από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ολική ή μερική αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης με τον όρο παροχής ανάλογης εγγύησης ή χωρίς εγγύηση αν η αγωγή ακυρώσεως είναι προδήλως βάσιμη ή να εξαρτηθεί η εκτέλεση της απόφασης από την παροχή εγγύησης του νικήσαντος διαδίκου.

Η προτεινόμενη διάταξη αναφέρεται στα βασικά χαρακτηριστικά της διαιτητικής απόφασης. Η διαιτητική απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα και είναι δεσμευτική και για τα δύο μέρη. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η ταχεία διευθέτηση της υπόθεσης. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα υποβολής αγωγής ακύρωσης για τους λόγους που περιοριστικά αναφέρονται στο άρθρο 897 του ΚΠολΔ. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 898 του ΚΠολΔ, συνάγεται ότι αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της αγωγής ακύρωσης είναι το Εφετείο (πολιτικό) στην περιφέρεια του οποίου εκδόθηκε η διαιτητική απόφαση. Η δυνατότητα αναστολής της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης διαιτητικής απόφασης παρέχεται και με τις διατάξεις του ΚΠολΔ (άρθρο 899 παρ. 3), όπου προβλέπεται ότι «το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. να χορηγήσει αναστολή, με ή χωρίς εγγύηση, ώσπου να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της αγωγής, αν πιθανολογεί την ευδοκίμηση κάποιου λόγου ακύρωσης». Η προτεινόμενη ρύθμιση διαφοροποιείται μερικώς από την αντίστοιχη του ΚΠολΔ κυρίως ως προς τους λόγους για τους οποίους επιτρέπεται η αναστολή εκτέλεσης της διαιτητικής απόφασης, ακολουθώντας την αντίστοιχη διατύπωση της παραγράφου 6 του άρθρου 77 του ν.3669/2008¹³ όπου προβλέπεται η δυνατότητα αναστολής εκτέλεσης της απόφασης του εφετείου μετά την υποβολή αίτησης αναίρεσης.

224 Παράγραφος 11

11. Σε περίπτωση μη συμμετοχής κατά τη διαιτητική διαδικασία ή μη υπογραφής για οποιοδήποτε λόγο της διαιτητικής απόφασης από Διαιτητή, αρκεί η μνεία του γεγονότος αυτού στην απόφαση, η οποία υπογράφεται πάντοτε από τον Επιδιαιτητή.

¹³ Το άρθρο 77 παρ. 6 του ν. 3669/2008 προβλέπει τα ακόλουθα : «6. Η αίτηση αναίρεσης κατά των αποφάσεων του πολιτικού εφετείου επιτρέπεται μόνο για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 559 αριθμός 1 έως 7, 9, 16, 17, 19 και 20 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Αν από την εκτέλεση της απόφασης πιθανολογείται κίνδυνος βλάβης, της οποίας η αποκατάσταση δεν είναι εύκολη, μπορεί να διαταχθεί με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους η ολική ή εν μέρει αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης, με τον όρο παροχής ανάλογης εγγύησης ή και χωρίς εγγύηση ή να εξαρτηθεί η εκτέλεση της απόφασης από την παροχή εγγύησης από το διάδικο που έχει νικήσει. Για την αίτηση αποφαιίνεται, συνεδριάζοντας ως συμβούλιο, χωρίς υποχρεωτική κλήτευση των διαδίκων, το αρμόδιο τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου, το οποίο συγκροτείται από τρία μέλη, στα οποία περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ο εισηγητής της υπόθεσης. Η απόφαση της αναστολής μπορεί κατά τον ίδιο τρόπο να ανακληθεί, με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους έως και κατά την πρώτη συζήτηση της αναίρεσης».

Η προτεινόμενη διάταξη αναφέρεται στο τύπο της διαιτητικής απόφασης σε περίπτωση που δεν εξελίσσεται ομαλά η ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσής της από τους διαιτητές. Το ζήτημα αυτό ρυθμίζεται και στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 892 του ΚΠολΔ σύμφωνα με την οποία «αν κάποιος από τους διαιτητές αρνείται ή κωλύεται να υπογράψει πρέπει αυτό να βεβαιώνεται στο έγγραφο της απόφασης καθώς και ότι εκείνος που αρνείται ή κωλύεται έλαβε μέρος στη διαιτητική διαδικασία και στη διάσκεψη, και να υπογράφεται από την πλειοψηφία των διαιτητών». Σε αντίθεση από την προαναφερόμενη διάταξη του ΚΠολΔ, από τη γραμματική ερμηνεία της προτεινόμενης διάταξης, παρατηρείται ότι είναι ανεκτή η μη συμμετοχή διαιτητή κατά τη διαιτητική διαδικασία. Η συμμετοχή όμως του διαιτητή στη διαιτητική διαδικασία αποτελεί υποχρέωσή του και σε περίπτωση αδυναμίας του δικαιολογείται λόγος εξαίρεσής του. Η μη συμμετοχή ενός εκ των διαιτητών στη διαιτητική διαδικασία μπορεί να καθιστά μη νόμιμη τη συγκρότηση του διαιτητικού δικαστηρίου, να παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και να αποτελέσει λόγο ακύρωσης της διαιτητικής απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 897 αρ. 5. Η Αρχή θεωρεί ότι η προτεινόμενη διάταξη θα πρέπει να διορθωθεί ως προς το σημείο αυτό.

225 Παράγραφος 12

12. Η προσφυγή στη διαδικασία Διαιτησίας δεν αίρει τη δυνατότητα των Μερών να επιδιώξουν παράλληλα την συμβιβαστική επίλυση της μεταξύ τους διαφοράς, χωρίς αυτές οι προσπάθειες επίλυσης να έχουν ως αποτέλεσμα την αναστολή της εν λόγω διαδικασίας ή των προθεσμιών της, εκτός ρητής αντίθετης έγγραφης συμφωνίας των Μερών.

Με την προτεινόμενη διάταξη διευκρινίζεται ότι η προσφυγή στη διαδικασία διαιτησίας για την επίλυση των σχετικών διαφορών δεν στερεί τη δυνατότητα των συμβαλλομένων μερών να επιδιώξουν παράλληλα τη συμβιβαστική επίλυση κάθε διαφοράς χωρίς όμως να επέρχεται εκ του λόγου αυτού αναστολή της διαιτητικής διαδικασίας ή των προθεσμιών της. Σε κάθε περίπτωση τα μέρη μπορούν εγγράφως να συμφωνήσουν διαφορετικά. Η Αρχή διαπιστώνει ότι η δυνατότητα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς ενυπάρχει σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και ότι η προτεινόμενη διάταξη έχει απλώς διευκρινιστικό χαρακτήρα.

226 Παράγραφος 13

13. α) Οι διατάξεις της παραγράφου 1, δύνανται να εφαρμόζονται και για τις διαφορές, που έχουν ήδη ανακύψει μεταξύ των Συμβαλλομένων των ως άνω Συμβάσεων Δημοσίων Έργων, από την εφαρμογή ή ερμηνεία της σχετικής Σύμβασης Δημοσίου Έργου ή με αφορμή αυτή, μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος άρθρου, εφόσον για τις διαφορές αυτές δεν έχει ήδη λάβει χώρα η επ' ακροατηρίω συζήτηση της τυχόν ασκηθείσης προσφυγής του Αναδόχου ενώπιον Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 77 του ν. 3669/2008 ή του άρθρου 13 του ν. 1418/1984.

β) για όσες από τις ως άνω Συμβάσεις Δημοσίου Έργου δεν έχουν ανακύψει διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών μέχρι τη θέση σε ισχύ της παρούσας, για τις διαφορές που τυχόν ανακύψουν εφεξής, η επιλογή των Μερών της παραγράφου 3 για την προσφυγή στη διαδικασία διαιτησίας θα εκδηλούται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την έγγραφη δήλωση της πρώτης

διαφοράς. Εφόσον για την πρώτη διαφορά, που ανακύψει μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, τα συμβαλλόμενα Μέρη επιλέξουν κατά τα ανωτέρω την προσφυγή στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται με τις διατάξεις της παρούσας, η διαδικασία αυτή θα εφαρμόζεται πλέον και για όλες τις υπόλοιπες ως άνω διαφορές μεταξύ των συμβαλλόμενων Μερών.

γ) για όσες από τις ως άνω Συμβάσεις Δημοσίου Έργου έχουν ήδη ανακύψει διαφορές μεταξύ των συμβαλλόμενων Μερών μέχρι τη θέση σε ισχύ της παρούσας, για τις εν λόγω ανακύψασες διαφορές, η επιλογή των Μερών για την προσφυγή στη διαδικασία διαιτησίας θα εκδηλούται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από τη θέση σε ισχύ της παρούσας. Στην περίπτωση αυτή, στην ως άνω συμφωνία των συμβαλλόμενων Μερών για την επιλογή της προβλεπόμενης με τις διατάξεις της παρούσας διαδικασίας επίλυσης διαφορών, υπό την επιφύλαξη της διατάξεως της περίπτωσης α της παραγράφου αυτής, θα περιλαμβάνεται και σχετική δήλωση του Αναδόχου του Δημοσίου Έργου, με την οποία θα παραιτείται από κάθε τυχόν ήδη ασκηθείσα εκ μέρους του ένσταση, αίτηση θεραπείας ή προσφυγή καθώς και ότι θα προβεί εντός ευλόγου χρόνου σε κάθε απαιτούμενη προς τούτο ενέργεια ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου ή της αρμόδιας Αρχής».

Με τις διατάξεις της παραγράφου 13 προσδιορίζεται ότι το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης καταλαμβάνει και τις διαφορές που έχουν τυχόν ανακύψει από τις εκτελούμενες ήδη συμβάσεις δημοσίων έργων, εφόσον οι συμβαλλόμενοι επιλέξουν αμοιβαία να υπαχθούν στην νέα ρύθμιση, με την εξαίρεση των διαφορών για τις οποίες έχει ήδη λάβει χώρα η επ'ακροατηρίω συζήτηση της τυχόν ασκηθείσας προσφυγής του αναδόχου ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Λαμβάνοντας υπόψη το δυνητικό χαρακτήρα της προσφυγής στη διαδικασία διαιτησίας μετά από συμφωνία των μερών, η Αρχή διαπιστώνει ότι παρέλκει η εκτενής ρύθμιση των ειδικότερων περιπτώσεων όπως αναφέρονται στη συγκεκριμένη παράγραφο.

227 Κατόπιν των προαναφερομένων η Αρχή θεωρεί ότι οι διατάξεις του σχετικού άρθρου που αφορούν την πρόβλεψη ειδικής διαδικασίας διαιτησίας για την επίλυση διαφορών από συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις δημοσίων έργων θα πρέπει να διαμορφωθούν λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες παρατηρήσεις και την ιδιαίτερη νομική φύση της διαιτησίας, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος δημιουργίας ερμηνευτικών κενών και σύγκρουσης της προτεινόμενης ρύθμισης με διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας περί διαιτησίας, καθιστώντας την με τον τρόπο αυτό μη εφαρμόσιμη.

3.1 Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 100 της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων που κυρώθηκε με το ν. 3669/2008¹⁴.
Συγκεκριμένα:

3.2 Με την παράγραφο 1 της προτεινόμενης ρύθμισης αντικαθίσταται το σημείο i της περίπτωσης ε της παραγράφου 8 του άρθρου 100 του ν.3669/2008, η οποία έχει ως εξής:

¹⁴ Η προτεινόμενη ρύθμιση αποτελεί το άρθρο 66 του ν. 4155/2013.

Άρθρο 100

Τάξεις και κατηγορίες του Μ.Ε.ΕΠ.

[... ..]

ι. *Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (Ι.Κ.), όπως αυτό αναγράφεται στο σκέλος του Παθητικού, προς το Σύνολο Υποχρεώσεων (Σ.Υ.). Ως Σύνολο Υποχρεώσεων ορίζεται το άθροισμα των βραχυπρόθεσμων και των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης, με εξαίρεση τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που δεν αφορούν τραπεζικό δανεισμό, όπως αυτές προσδιορίζονται από βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή και*

[... ..]

3.3 Μετά την προτεινόμενη τροποποίηση, το σημείο ι της περίπτωσης ε της παραγράφου 8 του άρθρου 100 του ν.3669/2008 έχει ως εξής:

ι. *Ως Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων (Ι.Κ.) λαμβάνεται το μέγεθος που αναφέρεται στο σκέλος του παθητικού της εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικής επιχείρησης, ως «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων», μετά την αφαίρεση των Ειδικών Αφορολόγητων Αποθεματικών Τεχνικών Επιχειρήσεων, του Οφειλόμενου Κεφαλαίου και των «ποσών που προορίζονται για Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου». Για το διαχωρισμό των Ειδικών Αφορολόγητων Αποθεματικών Τεχνικών Επιχειρήσεων και τον προσδιορισμό του τμήματος που έχει φορολογηθεί και δεν αφαιρείται από το «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων», απαιτείται ειδική βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή.*

Ως Σύνολο Υποχρεώσεων ορίζεται το άθροισμα των βραχυπρόθεσμων και των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης, με εξαίρεση τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που δεν αφορούν τραπεζικό δανεισμό, όπως αυτές προσδιορίζονται από βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή και...»

3.4 Σχετικές διατάξεις:

ί. Στο άρθρο 50 του π.δ. 60/2007 (άρθρο 52 της Οδηγίας 18/2004) προβλέπεται η δυνατότητα των κρατών να τηρούν επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων οικονομικών φορέων (ανάλογες προβλέψεις περιλαμβάνονται και στο άρθρο του Π.Δ. 59/2007 - άρθρο οδηγίας 2004/17/ΕΚ):

«Άρθρο 50

Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Πιστοποίηση από οργανισμούς δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου (άρθρο 52 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), 44, 45 παράγραφοι 1, 4 και 5, 46 παράγραφοι 1, 2, 5 και 6, 47 και 48.

Αιτήσεις εγγραφής μπορούν να υποβάλουν και οικονομικοί φορείς που ανήκουν σε όμιλο και επικαλούνται πόρους που τους διαθέτουν άλλες επιχειρήσεις του ομίλου. Σε αυτή την περίπτωση, πρέπει να αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι διαθέτουν αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι συνεχίζουν να πληρούν κατά το ίδιο διάστημα τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος για την εγγραφή τους. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται από τους αρμόδιους Υπουργούς

ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

2. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης.

Στα πιστοποιητικά αυτά μνημονεύονται τα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή στον κατάλογο / η πιστοποίηση καθώς και η σχετική κατάσταση.

3. Η εγγραφή στους επίσημους καταλόγους, πιστοποιούμενη από τους αρμόδιους οργανισμούς, ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης συνιστά, για τις αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών, τεκμήριο καταλληλότητας μόνο σε σχέση με τα οριζόμενα στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), 44, 45 παράγραφος 1 σημεία β) και γ), και 46 παράγραφος 2 σημεία α) i), β), γ), ε), ζ) και η) για τους εργολήπτες, παράγραφος 2 σημεία α) ii), β), γ), δ) και ι) για τους προμηθευτές και παράγραφος 2 σημεία α) ii) και γ) έως θ) για τους παρόχους υπηρεσιών.

4. Οι πληροφορίες που συνάγονται από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν είναι δυνατόν να τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, είναι δυνατόν να ζητείται, για την εκάστοτε σύμβαση, πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε οικονομικό φορέα. Οι αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος μέλος, το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο.

5. Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών μελών σε επίσημο κατάλογο ή για την πιστοποίησή τους από τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεν είναι δυνατόν να ζητούνται άλλες αποδείξεις και δηλώσεις εκτός από εκείνες που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς που έχουν την ιθαγένεια του οικείου κράτους και, εν πάση περιπτώσει, όχι άλλες από τις προβλεπόμενες στα άρθρα 43 έως 48. Εντούτοις, η εν λόγω εγγραφή ή πιστοποίηση δεν μπορεί να επιβάλλεται στους οικονομικούς φορείς των άλλων κρατών μελών για τη συμμετοχή τους σε δημόσια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη. Οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται επίσης και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα.

6. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο ή την έκδοση του πιστοποιητικού, πρέπει να ενημερώνονται δε σε σύντομο χρονικό διάστημα για την απόφαση της αρχής που συντάσσει τον κατάλογο ή του αρμόδιου οργανισμού πιστοποίησης.

7. Οι οργανισμοί πιστοποίησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είναι οργανισμοί που ανταποκρίνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα για την πιστοποίηση.

8. Στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.) και στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ) μπορούν να εγγραφούν άτομα ή εργοληπτικές επιχειρήσεις αντίστοιχα των άλλων κρατών μελών με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 43 έως 46 του παρόντος».

ii. Στο άρθρο 45 του π.δ. 60/2007 (αρ. 47 της Οδηγίας 18/2004) προβλέπονται κριτήρια οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που πρέπει να διαθέτει ένας οικονομικός φορέας προκειμένου να συμμετάσχει σε διαγωνιστική διαδικασία και οι οποίες όπως αναφέρεται και στο ανωτέρω

άρθρο 50 του π.δ. 60/2007 αποτελούν μία από τις προϋποθέσεις τήρησης επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων (ανάλογες προβλέψεις περιλαμβάνονται και στο άρθρο του Π.Δ. 59/2007 - άρθρο οδηγίας 2004/17/ΕΚ):

«Άρθρο 45

Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια (άρθρο 47 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)

1. Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις ή πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων.

β) Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στην περίπτωση που η δημοσίευση των ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

γ) Δήλωση περί του συνολικού ύψους του κύκλου εργασιών και, ενδεχομένως, του κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, για τις τρεις (3) τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο, σε συνάρτηση προς την ημερομηνία δημιουργίας του οικονομικού φορέα ή την έναρξη των δραστηριοτήτων του, εφόσον είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες για τον εν λόγω κύκλο εργασιών.

2. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον παραστεί ανάγκη και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτές. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών. Τα ειδικότερα αποδεικτικά έγγραφα ορίζονται με την προκήρυξη του διαγωνισμού.

3. Υπό τις ίδιες συνθήκες, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων από τις αναφερόμενες στο άρθρο 39 μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες των μετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

4. Οι αναθέτουσες αρχές υποδεικνύουν, στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, ποιο ή ποια από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 δικαιολογητικά επέλεξαν καθώς και ποια άλλα δικαιολογητικά πρέπει να προσκομισθούν.

5. Αν ο οικονομικός φορέας, για σοβαρό λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει αιτιολογημένα ως πρόσφορο.»

iii. Στην περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του ν. 3669/2008 δίνεται ορισμός των Ιδίων Κεφαλαίων με τον οποίο προτείνεται να εναρμονιστεί το σημείο ι της περίπτωσης ε της παραγράφου 8 του άρθρου 100:

[... ..]

β) Ως αριθμητής του κλάσματος α2 λαμβάνεται το μέγεθος που αναφέρεται στο σκέλος του παθητικού της εγγεγραμμένης στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικής επιχείρησης, ως «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων», μετά την αφαίρεση των Ειδικών Αφορολόγητων Αποθεματικών Τεχνικών Επιχειρήσεων, στο τμήμα αυτών που δεν έχει φορολογηθεί, του Οφειλόμενου Κεφαλαίου και των «ποσών που προορίζονται για Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου». Τα πιο πάνω οικονομικά στοιχεία προκύπτουν από την

οικονομική κατάσταση του προηγούμενου έτους ή από προσωρινή οικονομική κατάσταση που βεβαιώνεται από ορκωτό ελεγκτή και δημοσιεύεται πριν από την υποβολή της αίτησης. Για το διαχωρισμό των Ειδικών Αφορολόγητων Αποθεματικών Τεχνικών Επιχειρήσεων και τον προσδιορισμό του τμήματος που έχει φορολογηθεί και δεν αφαιρείται από το «Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων», απαιτείται ειδική βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή.

[... ..]

- 3.5 Η Αρχή θεωρεί ότι η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί στην τροποποίηση του υπολογισμού του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων, μία από τις προϋποθέσεις κατάταξης των εργοληπτικών επιχειρήσεων 3^{ης} έως 7^{ης} τάξης στο Μ.Ε.ΕΠ, και στην εναρμόνισή του με τα ποσά του τύπου κατάταξης του άρθρου 99 του ν. 3669/2008 που προκύπτουν απευθείας από τους ισολογισμούς των εταιρειών, με αποτέλεσμα να καθίσταται ευχερέστερος ο έλεγχος των οικονομικών τους στοιχείων.
- 3.6 Με την παράγραφο 2 της προτεινόμενης ρύθμισης αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο του σημείου ii της περίπτωσης ε της παραγράφου 8 του άρθρου 100 του ν.3669/2008, η οποία έχει ως εξής:

Άρθρο 100

Τάξεις και κατηγορίες του Μ.Ε.ΕΠ.

[... ..]

ii. Κυκλοφορούν Ενεργητικό (Κ.Ε.), όπως αυτό αναγράφεται στο σκέλος του Ενεργητικού, προς τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις (Β.Υ.), όπως αυτές αναγράφονται στο σκέλος του Παθητικού. Οι δείκτες βιωσιμότητας, για επιχειρήσεις που κατατάσσονται στις τάξεις τέταρτη, πέμπτη, έκτη και έβδομη πρέπει να είναι μεγαλύτεροι της μονάδας, δηλαδή $I.K./Σ.Υ.>1$ και $Κ.Ε./Β.Υ.>1$. Σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων εργοληπτικών επιχειρήσεων Μ.Ε.ΕΠ., οι δείκτες βιωσιμότητας του νέου φορέα εξάγονται από τα οικονομικά μεγέθη της ενοποιημένης οικονομικής κατάστασης που καταρτίζεται και δημοσιεύεται από την επιχείρηση, πριν από την υποβολή της αίτησης προς την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ..

[... ..]

- 3.7 Μετά την προτεινόμενη τροποποίηση του σημείο ii της περίπτωσης ε της παραγράφου 8 του άρθρου 100 του υπόψη σχεδίου νόμου, το σημείο ii της περίπτωσης ε της παραγράφου 8 του άρθρου 100 του ν.3669/2008 έχει ως εξής:

«Οι δείκτες βιωσιμότητας, για επιχειρήσεις που κατατάσσονται στις τάξεις τέταρτη, πέμπτη, έκτη και έβδομη πρέπει να είναι μεγαλύτεροι του 0,6, δηλαδή $I.K. / Σ.Υ. > 0,6$ και $Κ.Ε. / Β.Υ.>0,6$ ».

- 3.8 Σχετικές διατάξεις

Ισχύουν τα ίδια με την ανωτέρω περίπτωση

- 3.9 Η Αρχή θεωρεί ότι η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί σε μείωση του ελαχίστου ορίου των Δεικτών Βιωσιμότητας από 1 σε 0,60, προκειμένου οι εργοληπτικές επιχειρήσεις να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στην υφιστάμενη οικονομική

κατάσταση, δεδομένου ότι οι εν λόγω δείκτες αποτελούν αυστηρότερο κριτήριο απ' αυτό που προβλέπεται στις παραγράφους β και γ του άρθρου 45 του πδ 60/2007.

- 3.10 Με την παράγραφο 3 της προτεινόμενης διάταξης αντικαθίσταται η παράγραφος 9 του άρθρου 100 του ν.3669/2008, η οποία έχει ως εξής:

Άρθρο 100

Τάξεις και κατηγορίες του Μ.Ε.ΕΠ.

[... ..]

9. «Οι δείκτες βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 99 του παρόντος Κώδικα, λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά την τακτική και την, με πρωτοβουλία της επιχείρησης, έκτακτη αναθεώρηση των επιχειρήσεων του Μ.Ε.ΕΠ. και δεν θεωρούνται δυσμενές στοιχείο κατά την έννοια της παραγράφου 12 του άρθρου 92 του παρόντος, για τη διενέργεια έκτακτης αναθεώρησης της εγγραφής των εργοληπτικών επιχειρήσεων».

- 3.11 Μετά την προτεινόμενη τροποποίηση, η παράγραφος 9 του άρθρου 100 του ν.3669/2008 έχει ως εξής:

«Οι δείκτες βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 99 του παρόντος Κώδικα, ελέγχονται ετησίως με την υποβαλλόμενη έκθεση δραστηριότητας και πρέπει να τηρούνται και κατά την τακτική και κατά την, με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας, έκτακτη αναθεώρηση των επιχειρήσεων του Μ.Ε.ΕΠ.¹⁵

Σε περίπτωση μη τήρησής τους, ακολουθείται η διαδικασία έκτακτης αναθεώρησης με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας, η οποία ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της υποχρέωσης υποβολής τους.

Σε περίπτωση υποβιβασμού ή διαγραφής λόγω μη τήρησης των ως άνω αναφερομένων δεικτών, μετά την έκτακτη αναθεώρηση οι εργοληπτικές επιχειρήσεις δύνανται να επανακαταταχθούν, υποβάλλοντας στην αρμόδια Υπηρεσία αίτηση για έκτακτη αναθεώρηση με τα στοιχεία των οικονομικών τους καταστάσεων της επόμενης οικονομικής τους χρήσης.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορεί να ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία αναθεώρησης της παρούσας παραγράφου.»

- 3.12 Σχετικές διατάξεις

Ισχύουν τα ίδια με τις ανωτέρω περιπτώσεις και επιπλέον:

¹⁵ Στο κείμενο του άρθρου 66 του ν. 4155/2013 παρεμβάλλεται στο σημείο αυτό 2° εδάφιο το οποίο αναφέρεται στην πρώτη εφαρμογή της ρύθμισης και έχει ως εξής: «Ειδικά και μόνο για την πρώτη εφαρμογή της παρούσας ρύθμισης και σε ό,τι αφορά στην υποβαλλόμενη έκθεση δραστηριότητας, δίνεται η δυνατότητα σε εργοληπτική επιχείρηση η οποία δεν καλύπτει τα ελάχιστα όρια δεικτών βιωσιμότητας, να υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία, εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της υποχρέωσης υποβολής της, οικονομικές καταστάσεις βεβαιωμένες από ορκωτό ελεγκτή από τις οποίες να προκύπτει η κάλυψη των ελάχιστων ορίων των δεικτών βιωσιμότητας».

Άρθρο 92(ν.3669/2008)

Τήρηση του Μ.Ε.ΕΠ.

1. Η εγγραφή και κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και η τακτική και η έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής τους, που ορίζονται στο παρόν άρθρο, γίνεται με αίτησή τους.

2. Η εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση στηρίζεται σε όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εξέταση της αίτησης και τον έλεγχο της ακρίβειας των υποβαλλόμενων στοιχείων και τα οποία υποχρεούνται να υποβάλουν οι εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.ΕΠ. Τα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται από την υπηρεσία της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων που είναι αρμόδια για την τήρηση του Μ.Ε.ΕΠ., όπως ορίζεται στην παράγραφο 3. Μεταξύ των στοιχείων αυτών περιλαμβάνονται ιδίως τα πιστοποιητικά Μ.Ε.ΕΠ., τα οποία συντάσσονται για κάθε έργο από τον κύριο του έργου ή το φορέα κατασκευής και περιέχουν πληροφορίες και αξιολογήσεις για τη δημοπρασία και την ανάδοχο επιχείρηση, για τις τεχνικές επιχειρήσεις που έχουν συμπράξει στην κατασκευή του έργου με συμβάσεις κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή υπεργολαβίας, οι οικονομικές καταστάσεις των χρήσεων των τριών (3) τελευταίων ετών, οι προσωρινές οικονομικές καταστάσεις πριν από την υποβολή αίτησης, οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, οι ειδικές καταστάσεις τιμολογίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων, τα τιμολόγια ιδιωτικών έργων όλων των κατηγοριών, τα δικαιολογητικά πιστοποίησης των παγίων στοιχείων και της αξίας τους (οικόπεδα, γήπεδα, κτίρια, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα πλην επιβατικών αυτοκινήτων), δικαιολογητικά για την απόδειξη της βασικής και της συμπληρωματικής στελέχωσης, καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κριθεί απαραίτητο για την αξιολόγηση των εργοληπτικών επιχειρήσεων Μ.Ε.ΕΠ..

3. Το Μ.Ε.ΕΠ. τηρείται από τη Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματιών (Δ15) της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Στα πλαίσια τήρησης του Μητρώου, η υπηρεσία αυτή ασκεί τις αρμοδιότητες που της παρέχει ο νόμος και ιδίως συγκεντρώνει, ελέγχει και καταχωρεί μηχανογραφικά τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εγγραφή, κατάταξη, αναθεώρηση εγγραφής και διαγραφή των εργοληπτικών επιχειρήσεων και παρέχει σχετικές πληροφορίες στις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, όταν ζητούνται. Χορηγεί επίσης Ενημερότητα Πτυχίου (Ε.Π.) στις εργοληπτικές επιχειρήσεις που υποχρεώνονται από το νόμο να διαθέτουν. Η Επιτροπή Μ.Ε.ΕΠ. του άρθρου 95 του παρόντος είναι αρμόδια για την εγγραφή, την αναθεώρηση εγγραφής και κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο Μ.Ε.ΕΠ. μέχρι και την πέμπτη (5η) τάξη. Για την εγγραφή, αναθεώρηση εγγραφής και κατάταξη στις τάξεις έκτη (6η) και έβδομη (7η) εκδίδεται απόφαση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ύστερα από γνώμη της επιτροπής Μ.Ε.ΕΠ. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., με υπογραφή του Προϊσταμένου της, εκδίδει τις πρωτότυπες βεβαιώσεις εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. (πτυχία), ύστερα από την έκδοση της σχετικής απόφασης κατά τα ανωτέρω.

4. Οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικές επιχειρήσεις οφείλουν να γνωστοποιούν στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. κάθε επικείμενη αντικατάσταση των προσώπων που κατά την εγγραφή ή αναθεώρηση του πτυχίου αποτέλεσαν την ελάχιστη στελέχωση της επιχείρησης. Αντικατάσταση στελέχους επιτρέπεται μόνο για σοβαρό λόγο, εγκρίνεται από την Επιτροπή Μ.Ε.ΕΠ. ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. και καταχωρείται σε ειδική θέση του εντύπου της βεβαίωσης Μ.Ε.ΕΠ. της επιχείρησης.

5. Οι εγγεγραμμένοι στο Μ.Ε.Κ. επιτρέπεται να στελεχώνουν μία μόνο εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ.. Η συμμετοχή τους πρέπει να είναι ενεργός και παρακολουθείται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ.. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. μπορεί να παραπέμπει τα ανωτέρω στελέχη, των οποίων η συμμετοχή κρίνεται εικονική ή ανεπαρκής, στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο. Η ελάχιστη στελέχωση της επιχείρησης πρέπει να είναι συνεχής καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της και να αποδεικνύεται με βεβαίωση ασφάλισης του προσωπικού από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα.

6. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να καθορίζεται ο τύπος και τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να περιέχουν τα πιστοποιητικά Μ.Ε.ΕΠ., που εκδίδει ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής, τα χρονικά διαστήματα έκδοσης και κοινοποίησής τους στον ανάδοχο και τις λοιπές τεχνικές επιχειρήσεις που έχουν συμπράξει στην κατασκευή του έργου, ο τρόπος υποβολής τους στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και κάθε σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορεί να οριστεί προθεσμία μέσα στην οποία τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται από τις εργοληπτικές επιχειρήσεις, εντός συγκεκριμένων χρονικών προθεσμιών, ανεξάρτητα από την υποβολή αίτησης τακτικής ή έκτακτης αναθεώρησης της εγγραφής τους. Η παράλειψη υποβολής των στοιχείων αυτών, με ευθύνη της εργοληπτικής επιχείρησης, συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος να τα επικαλεσθεί κατά την υποβολή αίτησης τακτικής ή έκτακτης αναθεώρησης και δίνει το δικαίωμα στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. να προχωρήσει με πρωτοβουλία της σε έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής της επιχείρησης. Ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής οφείλει να συντάσσει και υποβάλει τα σχετικά πιστοποιητικά με τις αρμόδιες υπηρεσίες του, οι υπάλληλοι των οποίων, σε περίπτωση που αμελούν να το πράξουν, υπέχουν και πειθαρχικές ευθύνες, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 40 του παρόντος.

7. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις, που λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, υποχρεούνται να υποβάλουν ετησίως τις οικονομικές τους καταστάσεις και έκθεση δραστηριότητας, πριν από το τέλος του πρώτου εξαμήνου του έτους που έπεται της χρήσης στην οποία αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υπουργική απόφαση Δ15/οικ/24900/28.6.2002 (ΦΕΚ 833 Β'). Με όμοια απόφαση μπορεί να τροποποιείται η διαδικασία υποβολής των ανωτέρω στοιχείων.

8. Κάθε επιχείρηση υποχρεούται, μέχρι τέλους του πρώτου εξαμήνου του επόμενου έτους κάθε χρήσης, να καταθέτει στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την πιστοποίηση του κύκλου εργασιών της από ιδιωτικά έργα. Η παράλειψη της υποβολής των στοιχείων αυτών, μέσα στην προθεσμία αυτή, συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος της επιχείρησης να επικαλεσθεί τον κύκλο εργασιών από τα έργα αυτά. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται τα στοιχεία αυτά και κάθε άλλο θέμα.

9. Οι διατάξεις της παραγράφου 15 του άρθρου 107 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και για τα πιστοποιητικά Μ.Ε.ΕΠ..

10. Η κατάταξη στις κατηγορίες και τις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ. ισχύει για μία τριετία (τακτική αναθεώρηση).

11. Αν η εργοληπτική επιχείρηση δεν υποβάλει αίτηση τακτικής αναθεώρησης, μέσα σε εξήντα (60) ημέρες, από τη συμπλήρωση της τριετίας ή εξαετίας, κατά περίπτωση, τεκμαίρεται ότι ελλείπουν οι προϋποθέσεις παραμονής της στις

κατηγορίες και τάξεις που έχει καταταχθεί και διαγράφεται από το Μ.Ε.ΕΠ.. Για τη διαγραφή αυτή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη μέσα σε ένα (1) μήνα από την πάροδο της εξηκονταήμερης προθεσμίας.

12. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. μπορεί να ενεργήσει οποτεδήποτε έκτακτη αναθεώρηση αν διακριβωθούν νεότερα δυσμενή στοιχεία που επηρεάζουν αρνητικά την ομαλή και αξιόπιστη λειτουργία της επιχείρησης, διαγράφοντάς την από ορισμένες ή όλες τις κατηγορίες έργων ή υποβιβάζοντάς την από την τάξη εγγραφής της.

13. Η τακτική ή έκτακτη αναθεώρηση μπορεί να συνδυασθεί με μεταβολή στις κατηγορίες και τάξεις για τις οποίες είχε εγκριθεί στο παρελθόν η εγγραφή της επιχείρησης. Η μεταβολή αυτή μπορεί να περιλαμβάνει και διαγραφή από κατηγορίες ή υποβιβασμό σε τάξη, έστω και αν αυτό δεν ζητήθηκε από τη επιχείρηση.

14. Μετά την παρέλευση διετίας από την έκτακτη επανάκριση, που έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2940/ 2001 (ΦΕΚ 180 Α'), μπορεί να γίνει έκτακτη αναθεώρηση με αίτηση της επιχείρησης.

15. Με απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να ανατίθενται καθήκοντα συμβούλου σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή στο Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών (ΙΟΚ), το οποίο προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2576/1998 (ΦΕΚ 25 Α'), προς υποβολή της υπηρεσίας τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., για τον έλεγχο της ακρίβειας των υποβαλλόμενων αιτήσεων επανάκρισης, τακτικής και έκτακτης αναθεώρησης των εργοληπτικών επιχειρήσεων που είναι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και της παροχής κάθε είδους τεχνικής βοήθειας._

«Άρθρο 97

Τακτική αναθεώρηση - Έκτακτη αναθεώρηση με πρωτοβουλία της επιχείρησης

1. Η εγγραφή και κατάταξη των επιχειρήσεων υπόκειται σε τακτική αναθεώρηση, η οποία διενεργείται ύστερα από αίτηση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης που υποβάλλεται στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. κατά το τελευταίο τρίμηνο, πριν την αναγραφόμενη στη βεβαίωση (πτυχίο) ημερομηνία λήξης της ισχύος της.

Στην περίπτωση αυτή η νέα βεβαίωση αρχίζει να ισχύει αμέσως μετά τη λήξη της παλαιάς.

2. Αίτηση για την τακτική αναθεώρηση της εγγραφής μπορεί επίσης να υποβληθεί και μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία λήξης της βεβαίωσης. Στην περίπτωση αυτή η παλαιά βεβαίωση εξακολουθεί να ισχύει μέχρι το πέρας της προθεσμίας αυτής. Εφόσον υποβληθεί εμπρόθεσμη αίτηση, η νέα βεβαίωση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής απόφασης της Επιτροπής Μ.Ε.ΕΠ. ή του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων 735.

3. Οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής και κατάταξής τους μετά τη συμπλήρωση διετίας από την ημερομηνία εγγραφής ή αναθεώρησης (τακτικής ή έκτακτης) της εγγραφής. Αίτηση που υποβάλλεται πριν τη λήξη της διετίας δεν λαμβάνεται υπόψη και δεν επιφέρει συνέπειες.

4. Για την αναθεώρηση της εγγραφής κατά το άρθρο αυτό, ισχύουν κατά τα λοιπά ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 96 του παρόντος».

3.13 Η Αρχή θεωρεί ότι η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί σε τροποποίηση της χρήσης των δεικτών ώστε να επιτευχθεί καλύτερος έλεγχος της αγοράς, δεδομένου ότι πυκνώνουν τα διαστήματα ελέγχου των δεικτών, από τρία έτη σε ένα, και ακολουθείται η διαδικασία έκτακτης αναθεώρησης του άρθρου 97 του ν. 3669/2008 με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας εφόσον αυτοί δεν καλύπτονται.

Ακόμα δίνεται η δυνατότητα σε περίπτωση υποβιβασμού ή διαγραφής της εργοληπτικής επιχείρησης λόγω μη τήρησης των δεικτών, να υποβληθεί άμεσα εκ νέου αίτηση για επανάκριση, χωρίς να μεσολαβήσει διετία όπως προβλέπεται στην παρ. 14 του άρθρου 92, ώστε να επανέλθει η επιχείρηση σε οποιαδήποτε τάξη για την οποία πληροί τις προϋποθέσεις σύμφωνα με τα στοιχεία του οριστικού ισολογισμού της επόμενης οικονομικής χρήσης με την διαδικασία της αναθεώρησης.

Τέλος, δίδεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων να ρυθμίζει κάθε σχετικό θέμα με τη διαδικασία αναθεώρησης της παρούσας παραγράφου.

3.14 Με την παράγραφο 4 της προτεινόμενης διάταξης προστίθεται παράγραφος 11 μετά την παράγραφο 10 του άρθρου 100 του ν.3669/2008, η οποία έχει ως εξής:

«Όπου στις διατάξεις περί Μ.Ε.ΕΠ. γίνεται αναφορά για προσωρινές οικονομικές καταστάσεις, αυτές υποχρεωτικά θα έχουν συνταχθεί στο τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο, πριν την υποβολή της αίτησης».

3.15 Η Αρχή θεωρεί ότι η προτεινόμενη ρύθμιση διευκρινίζει ότι οι προσωρινές οικονομικές καταστάσεις που αναφέρονται στο σύνολο των διατάξεων του Μ.Ε.Ε.Π. θα συντάσσονται σε ημερομηνία λήξης των ημερολογιακών τριμήνων, για καλύτερη λογιστική απεικόνιση και παρακολούθηση των οικονομικών στοιχείων των εταιρειών.

Η παρούσα Γνώμη να διαβιβαστεί στη Βουλή και να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Αθήνα, 7 Ιουνίου 2013

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Βασίλειος Φλωρίδης